

S

sacred

(เกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์)

โดยกว้าง ๆ หมายถึง สิ่งทีประเสริฐและสมควรแก่การสักการะ ดังนั้นจึงรวมถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับทางศาสนา ความหมายที่แคบลงมา หมายถึงสิ่งควรเคารพบูชาในทางศาสนา ซึ่งคือสิ่งศักดิ์สิทธิ์และไม่สามารถฝ่าฝืนหรือทำลายได้ ตรงข้ามกับคำ profane และ secular

ดู sacred society

sacred society

(สังคมที่นับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์)

ประเภทของสังคมซึ่งในทางปฏิบัติถือว่า วิธีการบรรทัดฐาน ความเชื่อ ตลอดจนการคบหาสมาคมเป็นสิ่งประเสริฐและศักดิ์สิทธิ์ มีการควบคุมสมาชิกอย่างเคร่งครัด ดังนั้นสังคมเช่นนี้จึงต่อต้านการเปลี่ยนแปลง และไม่ยอมรับสิ่งใหม่ ๆ มักเป็นสังคมที่มีขนาดเล็ก ก่อนข้างเล็ก แยกตัวออก และค้ำชูการศึกษา ตรงข้ามกับสังคมโลกวิสัย (secular society)

ดู associational society, communal society, folk society, mechanical solidarity, sacred

sample

(ตัวอย่าง)

ใช้บ่อยมากในทางพฤกษศาสตร์ เป็นชื่อสำหรับการจัดกลุ่มที่มีองค์ประกอบ คัดเลือกมาจากประชากรกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการเลือกเป็นไปโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อก่อให้เกิดกลุ่มซึ่งอย่างน้อยที่สุดและโดยคร่าว ๆ จะเป็นตัวแทนที่ครอบคลุมข้อมูลทั้งหมดจากที่ได้ถูกคัดเลือกมา

ดู sampling

การที่เราคัดเลือกองค์ประกอบขึ้นมาส่วนหนึ่งจากประชากรหนึ่ง ๆ โดยมีจุดประสงค์ที่จะค้นหา

sampling
(การหาตัวอย่าง)

ข้อมูลบางสิ่งบางอย่างที่เกี่ยวกับประชากรนั้น ๆ เราเรียก
กลุ่มองค์ประกอบนั้นว่า ตัวอย่าง

ในทางสถิติและวิทยาศาสตร์แขนงต่าง ๆ หมายถึงวิธี
การหนึ่งหรือมากกว่าในหลาย ๆ วิธีการหรือผลต่อเนื่องของ
วิธีการนั้น ๆ ทำให้เกิด

1. องค์ประกอบจะถูกคัดเลือกจากประชากรหนึ่งซึ่ง
ได้กำหนดขอบข่ายไว้

2. องค์ประกอบดังกล่าวที่ได้รวบรวมไว้จะถูกนำมา
มาศึกษาและ

3. บนรากฐานของสิ่งที่รวบรวมไว้ จะได้ ข้อ
สันนิษฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประชากรนั้น

ดู statistical inference

ดู sample ประกอบ

มี 2 ประเภทใหญ่ ๆ

1. probability sampling (รวมทั้งการหาตัวอย่าง
simple random sampling, การหาตัวอย่าง stratified
random sampling, การหาตัวอย่าง cluster sampling และ
บางทีก็เป็นการหาตัวอย่าง systematic sampling) และ

2. nonprobability sampling (รวมทั้ง accidental
sampling, quota sampling, purposive sampling และบางที
systematic sampling)

มีรากฐานมาจากความหมายทั่ว ๆ ไป ของการกะ
ประมาณส่วนทั้งหมดจากส่วนย่อยหนึ่งส่วน บางครั้งก็นำมา
ใช้อย่างหลวม ๆ เพื่ออ้างถึงแง่ใดแง่หนึ่งของทั้งหมด และ
รวมหมายถึงวิธีการซึ่งนำมาสู่ข้อสันนิษฐานต่าง ๆ

sampling distribution
(การกระจายการหาตัวอย่าง)

เป็นการแจกแจงความถี่ตามสมมติฐานซึ่งได้รับโดย
วิธีการคำนวณการหาค่านี้ และจะประสบผลสำเร็จกับถูกต้อง
ถ้าทดลองหลาย ๆ ครั้ง

sampling error (ข้อผิดพลาดจากการหาตัวอย่าง)	ความแตกต่างระหว่างค่าของ population parameter และการประมาณที่ได้รับจากการสุ่มตัวอย่างด้วยเหตุนี้การผิดพลาดจะมาจากการประมาณจากการหาตัวอย่างเท่านั้น ไม่ใช่ที่ปัจจัยอื่น เช่น ผู้สัมภาษณ์ที่มีอคติหรือข้อผิดพลาดจากการบันทึก
sampling frame (โครงการหาตัวอย่าง)	เป็นรายชื่อที่สมบูรณ์ของส่วนประกอบประชากรซึ่งได้เลือกตัวอย่างมา
sanction (แข่งขัน)	เป็นบรรทัดฐานชนิดหนึ่ง แต่มีลักษณะเฉพาะลงไปอีก คือ มีทั้งให้รางวัลและการลงโทษในพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับและไม่ยอมรับ รางวัลจึงเป็นการแข่งขันที่มองในแง่บวก และการลงโทษในแง่ลบ ในบางผลงานมีความแตกต่างระหว่างแข่งขันแบบ diffused และ organized ซึ่ง diffused หมายถึงวิธีการควบคุมสังคมที่ไม่เป็นทางการ (เช่น การสรรเสริญ การตำหนิ) และถ้า organized เห็นตัวอย่างได้จากกฎหมาย ซึ่งจะเป็นการแข่งขันทางสังคม
Sansei	คู Issai
saturnization	โฮลท์ และเมเยอร์ ให้ความหมายถึงรูปแบบความเจริญเติบโตในปัจจุบันของเมืองใหญ่ ๆ ซึ่งมีการพัฒนามากที่สุด ในรูปของการขยายออกไปแบบจากศูนย์กลางเมือง (concentric zone) ออกไปรอบนอก และเป็นเขตมหานคร (metropolitan area)
satayagraha	คู nonviolent resistance
scalogram	รูปแบบการตอบที่คิด โดยวิธีการของกัตแมน (Guttman) ที่ใช้ต่อการจัดข้อมูล
schedule (แบบกำหนดรายการ)	เป็นชุดของคำถามซึ่งมีแบบและผู้สัมภาษณ์เป็นผู้เติมคำตอบที่ผู้ตอบให้มา แตกต่างจากแบบสอบถาม (questionnaire) ในแง่ที่ว่า ผู้ตอบจะเป็นผู้เติมในรูปแบบสอบถามด้วยตนเอง

<p>school (โรงเรียน, สำนัก)</p>	<p>ดู survey research</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นสถานที่สำหรับการสอนในความรู้สาขาใด โดยเฉพาะ 2. เป็นจำนวนผู้ที่มีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องใดร่วมกัน หรือเป็นความคิดที่ร่วมกัน เช่น เป็นกลุ่มนักคิดที่มีความคิดร่วมกัน และเผยแพร่ทฤษฎีของตน
<p>science (วิทยาศาสตร์)</p>	<p>ดู education</p> <p>เป็นกระบวนการสำหรับพัฒนาความรู้ที่เชื่อถือได้ และมีความเป็นไปได้ ภายใต้สภาวะการณ์พิเศษ หรือเป็นความสัมพันธ์เฉพาะ ระหว่างปรากฏการณ์ที่อาศัยการสังเกตที่กำหนดไว้ และได้ผลของรูปแห่งความรู้ ซึ่งได้จัดระเบียบในเรื่องที่ว่าทั่ว ๆ ไป</p>
<p>secondary analysis</p>	<p>ในการวิจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เกี่ยวกับข้อมูลที่รวบรวมในการศึกษาที่กำหนดเป็นการค้นพบสิ่งที่พบเห็นได้เสมอ ไม่ต้องคาดการณ์ 2. การใช้ข้อมูลที่ถูกตั้งเพื่อวัตถุประสงค์ซึ่งไม่ได้รวมกันตั้งแต่แรกเริ่ม ทั้งในกรณีกระบวนการที่ให้ผลซึ่งไม่เป็นเหตุผลที่จะใช้ในรูปแบบความเป็นไปได้ทั่วไป
<p>secondary group (กลุ่มทุติยภูมิ)</p>	<p>กลุ่มสมาชิกที่รวมกันอย่างเป็นทางการ มีกฎเกณฑ์ข้อจำกัด มีความสัมพันธ์แบบผิวเผินต่อกัน มุ่งในผลประโยชน์ มิใช่พบปะกันทุกวัน เช่น กลุ่มองค์กรต่าง ๆ กลุ่มข้าราชการ กลุ่มทหาร ฯลฯ มักใช้บ่อย ๆ เหมือนเกเซลชาฟท์ (gesellschaft) ตรงข้ามกับ primary group และ gemeinschaft</p>
<p>sect (คณะภคินี)</p>	<p>กลุ่มทางศาสนาซึ่งมีลักษณะเล็ก รวมกันเข้าอย่างเป็นระเบียบ และโดยสมัครใจ มีความต้องการในปรัชญาแบบสันโดษ และผู้นำที่มีบุคลิกดีกับมีลักษณะบารมีอำนาจ</p>

ลักษณะของคณะลัทธินิยมนี้อยู่ระหว่าง ลัทธิบูชา (cult) และองค์การศาสนา (church) กับนิกาย (denomination) และคณะลัทธินิยมจะมีการจัดระเบียบที่ถาวรมากกว่าลัทธิบูชา แต่การยอมรับน้อยกว่า นิกาย องค์การศาสนา

ดู ecclesia

secular

(เกี่ยวกับโลก, โลกวิสัย)

เกี่ยวกับโลกที่ไม่ใช่เรื่องศาสนา ตรงข้ามกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (sacred) จึงเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์และเหตุผล บางครั้งใช้ในความหมายเหมือนกับ profane ซึ่งคำนี้เป็นบางสิ่งที่ต่อต้านศาสนา

ดู secular society

secularization

(การทำให้เป็นเรื่องทางโลก)

มีการใช้ 6 ประการ ในปัจจุบัน ที่เกี่ยวกับคำนี้ในสังคมศาสตร์ เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลง คือ

1. ศาสนาลดความสำคัญลง ไป
2. ปัจจุบันมุ่งทางด้านวัตถุมากกว่าทางศีลธรรม
3. การแยกออกจากกันของสังคมและศาสนา
4. ข้อเสนอพื้นฐานในหน้าที่ของศาสนา โดยองค์การ

ที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา

5. ความคิดเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้หายไป

6. การเข้าแทนที่ของสังคมที่นับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์

โดยสังคมโลกวิสัย เช่นสิ่งที่เราเคยเห็นว่าเป็นปรากฏการณ์ที่ศักดิ์สิทธิ์ กลับกลายเป็นรูปของผลประโยชน์

secular society

(สังคมโลกวิสัย)

สังคมซึ่งมีการถือปฏิบัติ ไม่ว่าจะตามบรรทัดฐาน ความเชื่อ การคบหาสมาคมกัน ตัดสินออกมาในรูปของเหตุผล ผลประโยชน์ และเมื่อพบสิ่งที่ต้องการก็จะละทิ้งในสิ่งเก่า เมื่อเห็นว่าสิ่งใหม่ถือปฏิบัติได้ดีกว่า ตรงข้ามกับ sacred society

ดู associational society, communal society, folk society, mechanical solidarity, secular, secularization, urban

segregation
(การแบ่งแยก)

เป็นผลจากกระบวนการที่กลุ่มคนที่มีลักษณะเหมือนกันรวมกันเข้า และแยกจากอีกกลุ่มหนึ่ง การแยกออกไปนี้อาจโดยการถูกบังคับ หรือโดยสมัครใจ เช่น การแยกที่อยู่อาศัยของกลุ่มชนเชื้อชาติต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา เป็นย่าน เช่น ย่านของคนผิวดำ ของคนจีน ของคนผิวขาวในเมืองใหญ่ ๆ ตรงข้ามกับ desegregation

ดู apartheid, integration, Jim Crow

self
(อัตตา)

ในทางสังคมวิทยาและจิตวิทยาสังคม เป็นความรู้สึกของแต่ละบุคคล และทัศนคติต่อตนเองทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นการมองตนเอง ซึ่งการมองตนเองนี้ได้เรียนรู้ในการสังสรรค์ทางสังคมโดยการผ่านทางภาษาเป็นสื่อกลาง ใช้เหมือนกับคำ self-concept และ self-conception

ดู looking-glass self, taking the role of the generalized other, taking the role of the other

self-concept

ดู self

self-defeating prophecy

ตรงข้ามกับคำ self-fulfilling prophecy ที่ได้อธิบายโดยเมอร์ตัน เป็นการคาดคะเนพฤติกรรมในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และสิ่งเดิมไม่ได้คงอยู่ต่อไปแล้ว ตัวอย่าง เช่น การศึกษาชี้ให้เห็นว่าการแต่งงานระหว่างบุคคลที่แตกต่างกัน เช่น ในเชื้อชาติจะมีโอกาสล้มเหลวมาก รายละเอียดตั้งแต่กระบวนการหมั้น ซึ่งผลจากการแยกส่วนเดียวออกมาจากทั้งหมด และให้เป็นส่วนกำหนดมากที่สุดในการตัดสินใจที่กล่าวมานั้น ทำให้การคาดคะเนเป็นไปในอัตราที่ล้มเหลว บางครั้งใช้คำว่า suicidal prophecy หรือ self-destroying prophecy

self-fulfilling prophecy

อธิบายไว้โดยเมอร์ตัน เป็นคำทำนายที่ผิดที่กล่าวไว้แต่ก็ก่อให้เกิดพฤติกรรมซึ่งทำให้คำกล่าวแต่แรกก็ผิดไปเป็นจริงได้ในตอนท้าย เช่น ถ้ามีผู้ฝากธนาคารจำนวนเพียงพอเชื่อในข่าวลือว่าธนาคารซึ่งมีทรัพย์สินสูงกำลังจะปิด ผลก็คือธนาคารอาจจะล้มได้ ตรงข้ามกับ self defeating prophecy

semantic differential

เป็นตารางทัศนคติ วิธีการจัดความหมายต่อตัวบุคคล กระบวนการเริ่มจากการศึกษาผู้ตอบซึ่งจะให้ จัดอันดับปรากฏการณ์ที่ได้เลือกไว้ในรูปของ 7 จุด เช่น อาจจะให้เลือกตัวประธานาธิบดีที่กำหนดมาก่อนว่าใคร น่านิยม จนกระทั่งถึงไม่น่านิยม จึงเป็นขั้ว 2 ขั้ว โดยทั่วไปมีการแบ่งแยกประเภท 3 ประเภทกว้าง ๆ คือ

1. fairness-unfairness ยุติธรรม-ไม่ยุติธรรม
2. strength-weakness แข็งแรง-อ่อนแอ
3. activeness-passiveness กระตือรือร้น-เฉื่อยชา

sentence-completion test

เป็น projective method ซึ่งผู้ตอบจะถูกให้คำ 2 - 3 คำที่สามารถผูกเป็นประโยคได้ ผู้ตอบจะสร้างเป็นประโยคที่สมบูรณ์ ทำให้ผู้ทดสอบได้รับความรู้ความยุ่งยากทางด้านอารมณ์ของผู้ตอบโดยสังเกตจากประโยคที่เขาได้แต่งขึ้นมาเอง

sentiment
(เจตนาอารมณ์)

ปกติเป็นอคติทางอารมณ์โดยทั่วไปต่อบางสิ่งบางอย่าง บางครั้งเป็นทัศนคติ ซึ่งบุคคลหนึ่งมีต่อคนอื่น ๆ ในสังคมวิทยา (อเมริกา) จะใช้คำทัศนคติ (attitude) แทน แต่บางครั้งใช้ได้เหมือนกับในผลงานของ พาร์โด เป็นการใช้ในแรงจูงใจของมนุษย์

ดู residues

separation

ดู divorce

servo-mechanism

ใน cybernetics, (system theory) หมายถึงทฤษฎีที่เป็นระเบียบและเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ เป็นระบบการควบคุมอัตโนมัติซึ่งมีปฏิกิริยาตอบกลับเป็นลักษณะเด่นพื้นฐาน

sex ratio

(อัตราส่วนทางเพศ)

ในตัวประชากรที่ได้กำหนดมาเป็นความสัมพันธ์ของจำนวนเพศหนึ่งต่ออีกเพศหนึ่ง ปัจจุบันนิยมใช้จำนวนชายต่อหญิง 100 คน ตัวอย่างเช่น อัตราส่วนทางเพศ (sex ratio) 95 ก็หมายถึงมีผู้ชาย 95 คน ในผู้หญิงทุก ๆ 100 คน อัตราส่วนทางเพศแตกต่างกันตามอายุ ซึ่งมักจะเป็นแบบฉบับเห็นได้ เช่น ปกติเด็กชายจะมีจำนวนมากกว่าเด็กหญิง แต่ผู้ชายมีจำนวนน้อยกว่าผู้หญิง เมื่ออายุสูงขึ้น

sib

(กลุ่มพี่น้อง)

ในหมู่นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกันได้ใช้ sib นี้ หมายถึง กลุ่มที่สืบสายโลหิตเดียวกัน ซึ่งคำเหล่านี้ (clan) หมายถึงกลุ่มพี่น้องสืบสายโลหิตทางมารดา และแกนส์ (gens) หมายถึงกลุ่มพี่น้องสืบสายโลหิตทางบิดา ในหมู่นักมานุษยวิทยาชาวอังกฤษ ใช้คำกลุ่มพี่น้องนี้ หมายถึง กลุ่มเครือญาติ

sibling

(พี่น้องร่วมบิดามารดา)

เป็นกลุ่มทั้งของพี่ชายหรือทั้งของน้องสาว ไม่ได้ดูจากเพศสมาชิกของแต่ละบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกัน เป็นกลุ่มพี่น้องที่ร่วมบิดามารดาเดียวกัน

sign

(สัญญาณ, สัญลักษณ์)

แบ่งได้เป็น 2 อย่าง

1. natural sign บางทีเรียก signal
2. conventional sign โดยทั่วไปเรียก symbol

ในข้อแรกหมายถึง สัญญาณที่เกิดขึ้นในทันทีทันใด เช่น กลิ่นแก๊ซ ซึ่งให้เห็นว่ามีแก๊ซรั่ว ในข้อที่ 2 เป็นสัญญาณที่ใช้อย่างมีความหมายเป็นนามธรรม ซึ่งจะใช้สื่อความหมายที่เห็นพ้องต้องกันในชุมชน เช่น ธง คำพูด แผนที่ เครื่องราชอิสริยาภรณ์

servo-mechanism

ใน cybernetics, (system theory) หมายถึงทฤษฎีที่เป็นระเบียบและเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ เป็นระบบการควบคุมอัตโนมัติซึ่งมีปฏิกิริยาตอบกลับเป็นลักษณะเด่นพื้นฐาน

sex ratio

(อัตราส่วนทางเพศ)

ในตัวประชากรที่ได้กำหนดมาเป็นความสัมพันธ์ของจำนวนเพศหนึ่งต่ออีกเพศหนึ่ง ปัจจุบันนิยมใช้จำนวนชายต่อหญิง 100 คน ตัวอย่างเช่น อัตราส่วนทางเพศ (sex ratio) 95 ก็หมายถึงมีผู้ชาย 95 คน ในผู้หญิงทุก ๆ 100 คน อัตราส่วนทางเพศแตกต่างกันตามอายุ ซึ่งมักจะเห็นแบบฉบับเห็นได้ เช่น ปกติเด็กชายจะมีจำนวนมากกว่าเด็กหญิง แต่ผู้ชายมีจำนวนน้อยกว่าผู้หญิง เมื่ออายุสูงขึ้น

sib

(กลุ่มพี่น้อง)

ในหมู่นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกันได้ใช้ sib นี้ หมายถึง กลุ่มที่สืบสายโลหิตเดียวกัน ซึ่งคำเหล่านี้ (clan) หมายถึงกลุ่มพี่น้องสืบสายโลหิตทางมารดา และกานส์ (gens) หมายถึงกลุ่มพี่น้องสืบสายโลหิตทางบิดา ในหมู่นักมานุษยวิทยาชาวอังกฤษ ใช้คำกลุ่มพี่น้องนี้ หมายถึง กลุ่มเครือญาติ

sibling

(พี่น้องร่วมบิดามารดา)

เป็นกลุ่มทั้งของพี่ชายหรือทั้งของน้องสาว ไม่ได้ดูจากเพศสมาชิกของแต่ละบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกัน เป็นกลุ่มพี่น้องที่ร่วมบิดามารดาเดียวกัน

sign

(สัญญาณ, สัญลักษณ์)

แบ่งได้เป็น 2 อย่าง

1. natural sign บางทีเรียก signal
2. conventional sign โดยทั่วไปเรียก symbol

ในข้อแรกหมายถึง สัญญาณที่เกิดขึ้นในทันทีทันใด เช่น กลิ่นแก๊ส ซึ่งให้เห็นว่ามีการรั่ว ในข้อที่ 2 เป็นสัญญาณที่ใช้อย่างมีความหมายเป็นนามธรรม ซึ่งจะใช้สื่อความหมายที่เห็นพ้องต้องกันในชุมชน เช่น ธง คำพูด แผนที่ เครื่องราชอิสริยาภรณ์

	ดู symbolic interactionism
significance	ดู significant
significance level	ในสถิติเป็นความน่าจะเป็นไปได้ของการทำ alpha error
significant (นัยสำคัญ)	ในศาสตร์ต่าง ๆ ใช้หมายถึงการชี้ถึงผลที่ไม่ได้ดูที่โอกาส แต่ชี้เฉพาะมากขึ้นและผลจะมีนัยสำคัญ ถ้าสมมติฐานไม่มีการคัดค้านกับผลดังกล่าว
significant symbol (สัญลักษณ์สำคัญ)	ที่แนะโดยจอร์จ เฮอร์เบิร์ต มิค เป็นท่าทาง เสียง หรือสิ่งอื่น ๆ
	ดู symbolic interactionism
simple average	ดู mean
simple family	ดู nuclear family
sit in	เป็นขบวนการทางสังคมที่ไม่รุนแรง มียุทธวิธีใช้เพื่อการปฏิเสธการเคลื่อนย้ายออกไปจากบริเวณ หรือสถานที่หนึ่ง ๆ เช่น อาคาร หรือสถานที่ตั้งอื่น ๆ ใช้เพื่อเรียกร้องการเปลี่ยนแปลงสังคม ที่นักปฏิรูปมีความปรารถนาให้เกิดผลโดยสมบูรณ์ขึ้น
situs	ใช้โดยนายพอลแฮท (Paul Hatt) ซึ่งให้เห็นกลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพ (status) situs มีอยู่ 8 อย่าง คือ กลุ่มกสิกร นักธุรกิจ แรงงานฝีมือ ทหาร นักการเมือง วิชาชีพ ที่เกี่ยวกับสันตนาการและสุนทรียศาสตร์ และอาชีพบริการ เป็นต้น
skewness (และ asymmetry)	ในสถิติเกี่ยวข้องกับการแจกแจงความถี่โดยเฉพาะเป็นแนวโน้มของข้อมูลที่จะรวมกันเป็นพวกใดพวกหนึ่ง เมื่อมีการวัดแนวกลาง (central tendency) การรวมนี้ให้ชื่อว่า positive skewness ถ้า mean ของการแจกแจงมากกว่า median และถ้า mean น้อยกว่า median เรียกว่า negative skewness

- skid row**
- คู moment system
- ในเมืองใหญ่ ๆ จะมีย่านที่มีโรงแรม ห้องพัก สำหรับคนยากจน คนแถบนี้คือยการศึกษา อาจมีการว่างงาน มีทั้งพวกเร่ร่อน ดิคาเสพติด ทั้งคนพิการ คนสูงอายุ กรรมกรได้ค่าจ้างรายวัน ผู้อพยพที่มาทำงาน มีอาชญากรรม ลักเล็กขโมบน้อย กับชาวเร่ร่อนที่ไม่มีบ้านพักอาศัยจะอาศัย อยู่ตามย่านเหล่านี้
- slavery**
(การเป็นทาส)
- คู blighted area, slum, zone of transition
- เป็นผู้ที่ยากจนและเป็นสมาชิกของนายที่สามารถควบคุมวิถีชีวิตของคนเหล่านั้นได้ ทาสเหล่านี้มักจะถูกบังคับให้ ใช้แรงงานเพื่อผลประโยชน์ของเจ้านายตน
- slow down**
(ทำให้ช้าลง, ตกต่ำ)
- เป็นรูปแบบมากไปกว่าการสไตรค์ของคนงานที่ ปฏิเสธการทำงาน โดยวิธีการผลิตสินค้าให้ช้าลงด้วยวิธีชาญฉลาดต่าง ๆ หรืออาจหมายถึงภาวะตกต่ำ เช่น เศรษฐกิจตกต่ำ เป็นต้น
- slum**
(แหล่งเสื่อมโทรม)
- คู absenteeism
- ในเมืองใหญ่ ๆ จะมีย่านสำหรับผู้อาศัยที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจตกต่ำ แตกต่างจาก พื้นที่เสื่อมโทรม (blighted area) เพราะพื้นที่เสื่อมโทรมนี้เป็นย่านเก่าแก่ของเมืองที่สามารถจะฟื้นฟูขึ้นใหม่ได้ แตกต่างจาก skid row เช่นกัน เพราะ slum เป็นที่อาศัยของคนทั้ง 2 เพศ และทุกวัย แต่ ใน skid row จะเป็นพวกผู้ชายเร่ร่อนไม่มีบ้านอาศัยอยู่ใน ย่านเหล่านี้
- social action**
(การกระทำทางสังคม)
- คู zone of transition
- ในความหมายทั่วไป โดยเฉพาะเรื่องชีวิตมนุษย์ เป็น พฤติกรรมของบุคคล หรือกลุ่มคนที่แสดงต่อบุคคลอื่น หรือกลุ่มอื่น บางครั้งใช้ในความหมายถึงความพยายามร่วม

	มือกันของสมาชิกของกลุ่มเพื่อความสำเร็จยังเป้าหมาย มักจะใช้เหมือนกับคำ social act
social anthropology	ดู anthropology
social causation (สาเหตุสังคม)	เกี่ยวกับเหตุการณ์ทางสังคม เป็นผลต่าง ๆ ของปัจจัยทางสังคมแท้ ๆ ที่ปรากฏรูปเป็นเหตุการณ์
social change	ดู change
social circle (วงจรสังคม)	เป็นการรวมกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ ที่สมาชิกจะมีผลประโยชน์ร่วมกัน แต่ความสัมพันธ์อยู่ในระดับทางอ้อม เป็นลูกโซ่ เช่น ก พุดกับ ข ข พุดกับ ค แต่ ก และ ค ไม่เคยพบปะกัน จึงกล่าวได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง 3 คน แต่เป็นไปทางอ้อม นายจอร์จ ลิมเมต ได้ใช้คำ social salon และ social set หมายถึงกลุ่มผลประโยชน์ไม่เป็นทางการ เช่นกัน ซึ่งพบได้ในเมืองใหญ่ ๆ ของยุโรป ซึ่งถ้าดูลักษณะการต่อเนื่อง จากความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างสมาชิกก็จะเริ่มจาก salon ซึ่งเป็นโดยตรงที่สุด ไปยัง set ซึ่งเป็นทางอ้อมมากที่สุด circle จะอยู่กึ่งกลาง สำหรับชนนิกสกี ใช้คำ social circle เป็นกลุ่มซึ่งเป็นผู้ดูแลสาธารณชน
social class	ดู communality
social cohesion	ดู class
social contagion (การแพร่ระบาดทางสังคม)	ดู cohesion
	เกี่ยวกับกลุ่ม โดยเฉพาะที่มีความสัมพันธ์ติดต่อกัน จนกระทั่งกลุ่มสมาชิกส่วนมากได้ร่วมกันในความรู้สึกอย่างรวดเร็ว เพื่อว่ากลุ่มทั้งหมดจะรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมุ่งไปยังปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น มักจะเป็นปรากฏการณ์ที่เกี่ยวกับความตื่นเต้น คลั่งไคล้ ตื่นกลัว เป็นต้น
	ดู circular reaction, milling

social contract
(สัญญาทางสังคม)

เป็นการตกลงกันระหว่างสมาชิกของกลุ่ม เพราะมีสภาพผูกมัดเฉพาะ ปกติหมายถึงการตกลงกันเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของระเบียบ กฎเกณฑ์ ทางการเมืองและการบริหารในประวัติศาสตร์ มักจะอ้างทฤษฎีของรูสโซ ซึ่งก็ไม่ได้ใช้กันแล้วในปัจจุบันที่ว่าเสรีภาพของบุคคลทั้งหมดจะมีได้จนกระทั่งมนุษย์ได้ทำสัญญากันเอง เพื่อสร้างรัฐบาลขึ้น ซึ่งในทางกลับกันก็เป็นการจำกัดเสรีภาพของมนุษย์เอง

social control
(การควบคุมสังคม)

เป็นกระบวนการทางสังคม ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ชัดและแฝง บังคับและขอมตาม ซึ่งเป็นสภาพที่จะจำกัดการกระทำของบุคคลหรือกลุ่ม เช่น จากกระบวนการอบรมให้รู้ระเบียบทางสังคม (socialization) ที่แต่ละคนถูกหลอมจากบรรทัดฐานค่านิยม และทำให้มีพฤติกรรมออกมาโดยตรง บางทีใช้เหมือนกับ culture control ที่ใช้เฉพาะในมานุษยวิทยา การใช้การควบคุมสังคมแบบทางการ โดยการผ่านสถาบัน เช่น ทางกฎหมาย หรือกำลังตำรวจ ถ้าเป็นแบบไม่เป็นทางการ โดยใช้วิถีประชา การติฉินนินทา การเยาะเย้ย เข้าควบคุม เป็นต้น

social Darwinism
(ลัทธิคาร์วินทางสังคม)

ทฤษฎีที่อธิบายเรื่องมนุษย์ พืช และสัตว์ ที่ว่าผู้แข็งแรงที่สุดจะอยู่รอดได้ ด้วยเหตุนี้รัฐประบาลและหน่วยงานอื่น ๆ ควรไม่มีโครงการสวัสดิการ การควบคุมธุรกิจที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวในสังคมเพื่อให้อยู่รอดได้ สวัสดิการโดยทั่วไปจึงกำจัดออกไปดีที่สุดตามแนวลัทธินี้

ดู individualism, laissez-faire

social disorganization
(การบกพร่องทางสังคม)

การใช้กว้างขวาง แต่ที่เป็นความหมายทั่วไป ก็คือเป็นสภาพที่กลุ่มสูญเสียการควบคุมในส่วนย่อย ๆ บางทีในสังคมวิทยาที่อธิบายสภาพการแตกแยกความสัมพันธ์ในชุมชน ปัญหาสังคม ตรงข้ามกับ การจัดระเบียบทางสังคม

	(social organization) ซึ่งเป็นสภาพที่มีการยอมรับในค่านิยมของสมาชิกต่าง ๆ ในสังคม การบกพร่องทางสังคมนี้ บางทีจะใช้คำพยางคศาสตร์ทางสังคม (social pathology) และปัญหาสังคมแทนได้
social distance (ระยะห่างสังคม)	เป็นคำคิดขึ้นโดย นายบอการ์ตส์ อธิบายถึง ความรู้สึกของคนกลุ่มหนึ่ง ว่ามีความรู้สึกใกล้ชิด หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อคนอีกกลุ่มหนึ่งอย่างไร มีการแบ่งเป็น <ol style="list-style-type: none"> 1. แนวคั่ง เช่น เหนือกว่า-ด้อยกว่า 2. แนวนอน เช่น ความรู้สึกในระยะห่างทางสังคมที่เนื่องมาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งจะไม่ใช้คำเหนือกว่า และด้อยกว่า
social distance scale (การวัดระยะห่างสังคม)	ในการศึกษาทัศนคติ ที่นายบอการ์ตส์ ได้ให้ไว้เป็นระดับของความเข้าใจเห็นอกเห็นใจ ระหว่างบุคคล และกลุ่มที่มีความรู้สึกเกี่ยวข้องกัน บางทีก็เรียกว่า Bogardus scale
social dynamics (สังคมพลวัต)	ในผลงานของค็องท์ เป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงในระบบสังคม และค็องท์ก็ได้ให้การศึกษาระบบสังคมที่ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงว่าเป็นสังคมสถิตย์ (social statics)
social ecology	ดู human ecology
social engineering (วิศวกรรมสังคม)	ใช้ในการค้นพบทางสังคมศาสตร์ต่อการแก้ปัญหา บางทีก็ใช้เหมือนกับคำ การปฏิรูปสังคม (social reform) แต่คำ social engineering ยังคงยอมรับระเบียบสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคม ในขณะที่การปฏิรูปสังคมจะล้มเลิกและพยายามเข้าแทนที่ระเบียบที่มีอยู่เดิม
social equilibrium	ดู equilibrium

social fact

(ข้อเท็จจริงทางสังคม)

ในความหมายทั่วไป คือ สิ่งใด ๆ ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิต หรือโดยเฉพาะตัวมนุษย์ และเป็นผลผลิตของความสัมพันธ์นั้น ๆ แต่ในผลงานของเคอร์ไคม์ ควรจะพิจารณาว่า “fact as thing” และ things เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมซึ่งรู้ได้ไม่ใช่ว่าการหยั่งรู้

social gerontology

(ชราภาพวิทยาทางสังคม)

เป็นวิชาศึกษาค้นสูงอายุทั้งในด้านจิตวิทยาและสังคมทิบบิตส์ (Tibbitts) แนะนำว่าเป็นการศึกษาเฉพาะที่เน้นการเปลี่ยนแปลงสถานภาพและบทบาท และประสบการณ์ของบุคคลที่ได้ผ่านวัยต่าง ๆ ตามสภาพสังคม วัฒนธรรม ถ้าในความหมายกว้างจะรวมถึงทางการแพทย์ด้วย เป็นวิชา geriatrics และถ้าในสังคมวิทยาทั่วไป ก็จะใช้คำว่า gerontology

social group

๑ group

social heritage

(มรดกทางสังคม)

เหมือนกับคำวัฒนธรรม บางครั้งหมายถึงด้านต่าง ๆ ของวัฒนธรรมซึ่งมีประวัติความเป็นมาชัดเจนมากกว่าการเกิดทั้งนี้เพราะสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน

social institution

๑ institution

socialism

(ลัทธิสังคมนิยม)

ตามปรัชญาสังคม และของหน่วยงานทางสังคมที่ตั้งบนรากฐานที่รัฐเป็นเจ้าของ และควบคุมวิธีการผลิต เช่นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ หรือความสะดวกสบายในการผลิตทั้งหมด อาจเป็นบางด้านของรัฐบาลแบบประชาธิปไตย หรือระบบอำนาจเบ็ดเสร็จ สังคมนิยมแตกต่างจากคอมมิวนิสต์ แม้ว่าทั้งสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์จะมาจากหลักการพื้นฐานทางเศรษฐกิจเหมือนกัน แต่ระบบสังคมนิยมจะสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทีละเล็กทีละน้อย เพื่อนำมาซึ่งสันติ และวิธีการทางประชาธิปไตย ในขณะที่คอมมิวนิสต์สนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงรุนแรงรวดเร็ว ถ้าเป็นไปได้ และตรงข้ามกับทุนนิยม

<p>socialization (การอบรมให้เรียนรู้ระเบียบ- สังคม, สังคมประยุกต์)</p>	<p>ในสังคมวิทยา และจิตวิทยาสังคม เป็นกระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้ และเต็มใจที่จะมีพฤติกรรมออกมาตามมาตรฐานของวัฒนธรรมของคน บางทีก็จะใช้เหมือนกับคำว่าการเรียนรู้ (learning) ปกติจึงขึ้นอยู่กับชนิดของการเรียนรู้ตามบทบาท และการยอมรับของกลุ่ม ในเศรษฐศาสตร์ใช้คำนี้หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาของเศรษฐกิจแบบโซเชี่ยลลิสม์ สำหรับในมานุษยวิทยา บางทีใช้คำ enculturation ซึ่งหมายถึง socialization</p>
<p>social mobility</p>	<p>ดู mobility</p>
<p>social movement (ขบวนการสังคม)</p>	<p>คือความหมายของกลุ่มคนที่จะเริ่ม หรือทำให้เกิดมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมตามที่ได้มุ่งหมายไว้ เพื่อการเปลี่ยนแปลงไปจากสภาพปัจจุบันที่เป็นอยู่</p> <p>ดู crowd, ideology, norm-oriented movement, social organization, social reform</p>
<p>social norm</p>	<p>ดู norm</p>
<p>social object</p>	<p>ดู alter</p>
<p>social order (ระเบียบสังคม)</p>	<p>ใช้ในความหมายที่ขัดแย้งกัน 2 ความหมาย เช่นในสังคมหนึ่ง ๆ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คือการรวมความสัมพันธ์ของสังคม และของวัฒนธรรม (เช่นนี้จะหมายความว่าทั้งความไม่เป็นระเบียบของสังคมด้วย) หรือ 2. มีลักษณะความสัมพันธ์และวิธีการแบบกลมกลืนกัน (เช่นนี้จะไม่หมายความว่าไปถึงความไม่เป็นระเบียบทางสังคม) ความหมายที่ใช้กว้าง ๆ จะมีความหมายเช่นเดียวกับการจัดระเบียบทางสังคมรูปองค์กรทางสังคม หรือโครงสร้างสังคม

“ระเบียบสังคมขึ้นอยู่กับพื้นฐาน 2 ประการ ประการแรก คือ ความเข้าใจ หรือการตกลงร่วมกันถึง กฎเกณฑ์ ที่ระบุว่ามนุษย์ควรจะทำอะไร อีก ประการคือ องค์กรสังคม อันเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ของ บุคคลและกลุ่ม”

social organization
(องค์กรสังคม, การจัด-
ระเบียบสังคม)

คำจำกัดความและการใช้แตกต่างกันอย่างมาก แต่ ส่วนใหญ่แล้วมีแนวคิดหลักว่า องค์กรทางสังคม คือการ รวมความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มย่อยที่เป็นแบบแผน และอย่าง ปกติ คำจำกัดความในการใช้รวมความคิดขององค์กรสังคม คือ

1. วิถีทางของบทบาทและสถานภาพต่าง ๆ ใน กลุ่ม
2. ระบบของบรรทัดฐานและค่านิยมที่เป็นอยู่ใน กลุ่ม
3. สภาพของข้อตกลงเรื่องค่านิยมระหว่างสมาชิก สังคม
4. ความปรองดองของสังคมต่อสภาพการณ์ที่เป็น อยู่
5. องค์กรที่ประกอบด้วยกลุ่มย่อยต่าง ๆ ของ สังคม

ใช้บ่อยครั้งในความหมายเดียวกัน โครงสร้างทาง สังคม (social structure) และระเบียบสังคม และนิยมใช้ในความหมายเดียวกับ ขบวนการสังคม บางครั้งเป็นศัพท์ พิเศษของสังคมวิทยา หมายถึงการศึกษาในเรื่ององค์กร สังคม ซึ่งตรงกันข้ามกับการศึกษาเรื่องความไม่เป็นระเบียบ ทางสังคม (social disorganization) และในบางครั้งตรงกัน ข้ามกับความไม่เป็นระเบียบทางสังคมกับตรงข้ามกับคำพหุวิ ศัพท์สภาพทางสังคม (social pathology)

คู community, organization

social pathology
(พยาธิสภาพทางสังคม)

วิธีการและผลจากการที่สังคมหนึ่ง ๆ ให้สมาชิกได้รับ การเรียนรู้ระเบียบสังคม จนพัฒนาความคิด และหรือมี รูปแบบพฤติกรรมในลักษณะที่หันเห หรือเบี่ยงเบนไปจากปกติซึ่งไม่ได้รับความยอมรับกัน การเบี่ยงเบนทางสังคมมีหลายรูปแบบ เช่น การเจ็บป่วยทางจิต โสเภณี พิษสุรา เรือร้าง การติดยาเสพติด อาชญากรรม บ้างก็ใช้ความหมายเดียวกับปัญหาสังคม (social problems) และความหมายเดียวกับความบกพร่องทางสังคม ความไม่เป็นระเบียบทางสังคม (social disorganization) บางครั้งตรงข้ามกับระเบียบทางสังคม (social organization) หรือใช้เป็นศัพท์พิเศษทางสังคมวิทยาเกี่ยวกับ การศึกษาการเบี่ยงเบน หรือปัญหาทางสังคมโดยทั่วไป

social problem
(ปัญหาสังคม)

เป็นสภาวะการณ์ใดก็ตามที่สมาชิกจำนวนหนึ่งของกลุ่มมีจำนวนมากพอได้พิจารณาเห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นสภาวะการณ์ที่คุกคาม หรือทำลายค่านิยมพื้นฐานของกลุ่ม และเป็นสภาวะการณ์ที่จะต้องแก้ไขได้โดยกิจกรรมร่วมกัน และเนื่องจากว่าปัญหาสังคม มักใช้เป็นชื่อเฉพาะทางสังคมวิทยาเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาต่างๆ เช่น อาชญากรรม สงคราม โรคภัยไข้เจ็บ ความยากจน ความสัมพันธ์ระหว่างเผ่าพันธุ์ แต่ในบางครั้งก็ใช้ในความหมายเดียวกับความบกพร่องทางสังคม และพยาธิสภาพทางสังคม ดังได้กล่าวมาแล้ว

social process
(กระบวนการทางสังคม)

รูปแบบของการติดต่อ หรือการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในลักษณะซ้ำ ๆ กันจนถึงระดับที่ว่ารูปแบบ หรือการเปลี่ยนแปลงนั้นจำแนกออกได้เป็นชนิดที่แตกต่างออกไป เช่น รูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ของระบบสังคม รูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมนี้แบ่งได้เป็น 5

ประเภทใหญ่ ๆ คือความปรองดองกัน (accommodation) ความผสมกลมกลืน (assimilation) การแข่งขัน (competition) ความขัดแย้ง (conflict) และความร่วมมือกัน (cooperation)

social psychology
(จิตวิทยาสังคม)

สังคมวิทยาและจิตวิทยา เป็นวิชาการที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ของบุคคล-กลุ่ม และว่าด้วยผลของความสัมพันธ์นี้ (ผลสำคัญที่ดังกล่าวคือ การพัฒนาบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ และพฤติกรรมร่วมบางอย่าง) ความสัมพันธ์ทางสังคมนี้ทำให้เกิดจุดสนใจในจิตวิทยาสังคมที่เน้นหนักไปทางสังคมวิทยาและส่วนที่ว่าด้วยพฤติกรรมของบุคคลเน้นหนักไปทางจิตวิทยา

“สังคมวิทยา ไม่อาจจะเป็นศาสตร์ที่จะอธิบายได้ อย่างชัดเจนหากไม่รวมจิตวิทยาสังคม แต่จะต้องเป็นจิตวิทยาสังคมที่พิจารณาถึงความสัมพันธ์ทางสังคมมากกว่า แต่ละบุคคลซึ่งเป็นหน่วยของการวิเคราะห์”

social rank

ดู rank

social reform

(การปฏิรูปทางสังคม)

นโยบายหรือการกระทำที่ตั้งใจหรือจงใจที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมในเรื่องบางอย่างที่ได้เลือกสรรไว้เพื่อให้เข้ากันได้ กับค่านิยมเฉพาะนั้น ๆ หรือเป็นความพยายามหรือโครงการจะสำเร็จหรือไม่ก็ตาม ที่มุ่งในการปรับสภาพของสังคมซึ่งคิดว่าไม่ยุติธรรม หรือเป็นปัญหาของสังคมให้มีลักษณะดีขึ้น โดยทั่วไปอาจใช้ในความหมายใกล้เคียงกับวิวัฒนาการ (evolution) เพียงแต่ว่าการปฏิรูปทางสังคมมีความหมายถึง การวางแผนที่ตั้งใจไว้มากกว่า บางครั้งใช้ในความหมายเดียวกับวิศวกรรมทางสังคม (social engineering) แต่แตกต่างกันออกไป คือ วิธีการของวิศวกรรมทางสังคม มุ่งต่อการเปลี่ยนแปลงซึ่งปกติมักจะหมายถึงการยอมรับสิ่งที่

เป็นอยู่มากกว่า ตรงกันข้ามกับปฏิวัติ (revolution) ซึ่งมีจุดหมายที่จะเปลี่ยนสภาพทางสังคมพื้นฐานทั้งหมด

ดู justice, norm-oriented movement, radicalism, rebellion, social movement, social problem

social relationship

(ความสัมพันธ์ทางสังคม)

ความเกี่ยวพัน หรือการติดต่อเชื่อมโยงระหว่างบุคคลหรือกลุ่มซึ่งขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นยอมรับพฤติกรรมที่สำคัญ ๆ หลายประการของอีกฝ่ายหนึ่ง มักใช้ในความหมายเดียวกับคำว่า ความสัมพันธ์ทางสังคม (interaction) ซึ่งหมายถึงอิทธิพลซึ่งมีต่อกันและกันในส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นมาเป็นระบบสังคม ตามความเห็นของทิมาสเชฟ (Timasheff) ในเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคมจึงประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ ที่จะมีพฤติกรรมที่รู้ได้และมีความหมาย

social research

(การวิจัยทางสังคม)

การวิจัยที่ให้ความรู้อย่างเป็นระบบเชื่อถือได้ในเรื่องสังคม หรือวัฒนธรรม

social science

(สังคมศาสตร์)

ความหมายทั่วไป หมายถึงหลักการแห่งความรู้ในหมวดสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย มานุษยวิทยา จิตวิทยา ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ และสังคมวิทยา จะเกี่ยวกับการศึกษาอย่างเป็นระบบระเบียบถึงความสัมพันธ์ทางสังคมมนุษย์ ตลอดจนผลความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้

social set

ดู social circle

social statics

(สังคมสถิตย์)

ในงานของค็องท์ (Auguste Comte) หมายถึงการศึกษาระบบสังคมที่เป็นอยู่ในระยะเวลาหนึ่งที่คงที่ ตรงข้ามกับสังคมพลวัต (social dynamics) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในงานของ Loster F. Ward ระบุว่าสังคมสถิตย์ศึกษาโครงสร้างสังคม และสถาบันต่าง ๆ ตรงข้ามกับการศึกษาเรื่องพฤติกรรมในลักษณะ ความรู้สึก ความต้องการ ซึ่งจะเป็นการศึกษาสังคมในแง่พลวัต

social stratification
(ลำดับช่วงชั้นทางสังคม)

วิธีการหรือผลจากกระบวนการ ซึ่งครอบครัวต่าง ๆ ในสังคมหนึ่ง ๆ ถูกแยกให้แตกต่างกันออกไปในเรื่องของอำนาจ อภิสิทธิ์ และความมีหน้ามีตา และในสังคมที่ค่อนข้างใหม่ และซับซ้อน ครอบครัวที่คล้ายคลึงกันจะรวมเข้าเป็นกลุ่ม เป็นชนชั้นซึ่งมีการจัดหลายรูปแบบ การแบ่งหรือจำแนกชนชั้นทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ กัน ให้แตกต่างกันออกไปนี้มีเกณฑ์การวัดโดยใช้ปัจจัยต่อไปนี้

1. พื้นฐานของความแตกต่าง (ความสัมพันธ์ทางครอบครัว ความมั่งคั่ง อาชีพ การศึกษา ฯลฯ)
  2. พื้นฐานความเป็นสมาชิกของลำดับชั้น (ความสำเร็จหรือตามภูมิหลัง) และ
  3. การเลื่อนฐานะระหว่างชั้น หรือภายในชั้น
- การแบ่งประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ วรรณะ ชั้น และฐานันดร

ดู caste system, class system, differentiation, estate, stratification

social structure
(โครงสร้างสังคม)

ใช้ในสองความหมายที่แตกต่างกัน คือ

1. ความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ของระบบสังคมที่มั่นคง

2. การจัดสถานภาพของกลุ่ม หรือบุคคล

โครงสร้างใช้ในความหมายกว้าง ๆ เช่นเดียวกับองค์กรสังคม ระเบียบสังคม หรือระบบสังคม ในประเทศอังกฤษ บางครั้งใช้ในความหมายว่า วัฒนธรรม

social survey
(การสำรวจสังคม)

ใช้ได้สองความหมาย

1. ความหมายเช่นเดียวกับการวิจัย สำรวจ (survey research) และ

2. ความรู้หรือวิธีการที่จะได้มาซึ่งความรู้ เป็นระบบเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสังคม ความรู้เช่นนี้ได้มาจากงานวิจัย สำนวน และจากประสบการณ์ของผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง เช่น นักสังคม และข้าราชการต่าง ๆ

social system

(ระบบสังคม)

ในสังคมใดก็ตามเริ่มจากสังคมง่าย ๆ ถึงสังคมที่ซับซ้อนจากสมาชิกตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป จนถึงสังคมใหญ่ทั้งหมดใช้ในความหมายเดียวกับองค์กรสังคม ในทฤษฎีการกระทำทางสังคม คือวิธีการหรือขั้นตอนของความสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มผู้กระทำ

ดู status-role, community, social structure

social teleis

(ความมุ่งทางสังคม)

คือความพยายามที่จะให้บรรลุจุดหมายที่ต้องการของสมาชิกในกลุ่ม โดยการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ได้วางแบบไว้ มุ่งให้เกิดผลสำเร็จที่ปรับปรุงสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ คำ telic ตรงข้ามกับคำ genetic ซึ่ง genetic นี้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในทางฮ่อม เนื่องมาจากวิวัฒนาการอย่างไม่มีแบบมีแผนแตกต่างจาก teleology

ดู progress

social type

(แบบทางสังคม)

ใช้ในเร็ว ๆ นี้ โดยหมายถึงชนิดของกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะบางอย่างเหมือนกัน ตัวอย่างเช่น สมาชิกที่กลัวภรรยา คนโง่ นักกีฬา นักปราชญ์ จึงเป็นบุคคลที่มักถูกมองว่ามีลักษณะพิเศษที่เด่นเฉพาะอย่างมาก (และมักจะเกินความจริง) ในบางความหมาย คือประเภทแบบตายตัว (stereotype) ชนิดต่าง ๆ แต่ขาดลักษณะในแง่ของอารมณ์และทางลบบางอย่าง ซึ่งมักมองผู้อื่นไปในทางไม่ดี มีการล้อเลียน ดูถูก รังเกียจเคียดแค้น ของพวกแบบตายตัว

ดู stigma

social value

ดู value

และในมานุษยวิทยาเชิงวัฒนธรรมสังคม (sociocultural anthropology) ในบางตอนอาจใช้ในความหมาย “วัฒนธรรม” เพื่ออธิบายกลุ่มสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ

ดู community societal, sociocultural

“สังคม หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีชีวิตอยู่ร่วมกันโดยวิถีทางวัฒนธรรม”

“สังคม เป็นกลุ่มบุคคลที่รวมกันอยู่ยั่งยืนและใหญ่ เป็นกลุ่มบุคคลขนาดใหญ่”

ระบบใดก็ตามที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ของบุคคลหลาย ๆ ประเภท เรียกว่า ระบบสังคม (social system)

สังคม (society) ก็คือระบบสังคมชนิดหนึ่งซึ่งสามารถดำรงอยู่ในระบบของตนเองได้

สิ่งที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรมในชีวิตมนุษย์ การที่นำเอาคำทั้งสอง คือ society (สังคม) และ culture (วัฒนธรรม) มารวมกันเป็นคำเดียวกันก็เพื่อให้เห็นว่า ทั้งสองสิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญของความเป็นมนุษย์ซึ่งแยกจากกันไม่ได้

sociocultural

(สังคมวัฒนธรรม)

ดู principle of sociocultural compatibility

sociocultural

compatibility

sociodrama

(ไซคีโอดรามา)

วิธีการวิเคราะห์ ปกติเพื่อจิตวิเคราะห์ หรือเพื่อการวิจัย ซึ่งจะมีบุคคล 2 คน หรือมากกว่าแสดงตามบทบาทในสภาพการณ์สมมติทางสังคม บทบาทที่แสดงจะไม่เหมือนกับบทบาทในชีวิตจริง แตกต่างจาก ไซโคดราม่า (psychodrama) ซึ่งมีผู้แสดงเพียงคนเดียว แสดงบทบาทบางอย่างของตนเองในเบาะนั่ง เพื่อจิตบำบัด (psychotherapeutic)

sociogram

การแสดงความหมายโดยใช้กราฟแสดงถึงความรู้สึก
ยอมรับ และไม่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่มหนึ่ง ต่อสมาชิกคน
อื่น ๆ อาจเลือกแสดงความหมายโดยใช้สัญลักษณ์ เช่น ลูก
ศร และเส้นไขปลา ก็ได้ตามความเหมาะสม

ดู isolate, sociometric matrix, sociometry, star
(sociometric)

sociologistic theorem

(ทฤษฎีตรรกวิทยาสังคม)

พาร์สัน ให้ความหมายไว้ว่า แนวโน้มที่สำคัญของ
สมาชิกในสังคมหนึ่ง ๆ ที่จะพัฒนาแรงกระตุ้นให้สอดคล้อง
ไปกับค่านิยมของสังคม บ่อยครั้งที่มักจะหมายถึง
แรงกระตุ้นที่ผสมผสานกันในเชิงสถาบัน

ดู principle of sociocultural compatibility, strain toward
consistency

sociology

(สังคมวิทยา)

ความหมายดั้งเดิม คือ วิชาการที่ว่าด้วยความรู้ ซึ่ง
เป็นระบบ ระเบียบและเชื่อถือได้ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทาง
สังคมของมนุษย์ โดยทั่วไปและผลจากความสัมพันธ์เหล่านี้
ในเร็ว ๆ นี้บางครั้งหมายถึงพฤติกรรมศาสตร์ (behavioral
science) ซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินงานของระบบสังคม ผู้สังเกต
บางคนว่าสังคมวิทยา เป็นวิทยาศาสตร์ทางสังคมพื้นฐานและ
ทั่วไป ซึ่งเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าทางสังคมศาสตร์ โดย
เฉพาะอย่างเป็นระบบ ซึ่งรวมทั้งการค้นพบของผู้เชี่ยวชาญ
ทางสังคมวิทยาเองด้วย บางคนให้ข้อสังเกตว่า สังคมวิทยา
เป็นเพียงวิทยาศาสตร์ทางสังคมที่ศึกษาโดยเฉพาะในเรื่อง
ราวของกลุ่มสังคม หรือสถาบันสังคม รูปแบบความ
สัมพันธ์ทางสังคม และยังแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ pure
sociology (สังคมวิทยาบริสุทธิ์) และ applied sociology
(สังคมวิทยาประยุกต์) คำแรกหมายถึงการประเมินทางวิทยา
ศาสตร์ เกี่ยวกับสถานะแท้จริงของสังคม คำหลังหมายถึง

การค้นพบทางวิทยาศาสตร์สังคมที่อาจนำมาใช้ให้บรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สังคมวิทยาเป็นวิทยาศาสตร์ซึ่งแสวงหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสภาพสังคมของมนุษย์ ทั้งในการแสดงออกโดยเฉพาะและทั่วไป เหตุผลคือ การค้นหาข้อคิดเห็นของอริสโตเติล ที่ว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม (หรือ “การเมือง” ในความหมายที่ว่า มนุษย์คือ สิ่งที่เขาเป็น เพราะว่าชีวิตของเขาอยู่ในกลุ่ม)

วิทยาการทางสังคมวิทยา พยายามที่จะรวมแนวความคิด และวิธีการของรูปแบบทั่วไปในการสังเกต ค้นคว้า พิสูจน์ ซึ่งจะตรงข้ามกับประวัติศาสตร์ ซึ่งพยายามวิเคราะห์ตามสาเหตุ และการอธิบายพฤติกรรมที่สำคัญ ๆ ด้านวัฒนธรรมของบุคคล สถาบันและบุคลิกภาพ

สังคมวิทยาร่วมสมัย จึงมีการยืนยันในหลักการเอมพิริซิสม์ (Empiricism) คือต้องมีการสังเกตค้นคว้า ทดลอง และพิสูจน์

sociology of knowledge
(สังคมวิทยาแห่งความรู้)

สังคมวิทยาเฉพาะซึ่งเกี่ยวกับ

1. ความคิดของมนุษย์โดยการฝึกหาเหตุผล ทำให้สามารถบรรลุถึงความรู้อันแท้จริง (สัจธรรม) ได้ เว้นเสียแต่ว่าระดับของอำนาจที่จะคิดหาเหตุผลนี้มักจะถูกจำกัดโดยองค์ประกอบต่าง ๆ ทางสังคมและวัฒนธรรมหรือ

2. การใช้ความคิดด้านเนื้อหา หรือเชิงระเบียบ วิธีการที่ว่าความรู้เป็นหน้าที่ประโยชน์ (function) ของโครงสร้างวัฒนธรรมและสังคม

sociology of occupation

ดู industrial sociology

sociometric matrix

การอธิบายโดยตารางให้เห็นถึงการยอมรับและการไม่ยอมรับ ของกลุ่มสมาชิกหนึ่งต่อกลุ่มสมาชิกอีกกลุ่มหนึ่ง การอธิบายลักษณะนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งในกลุ่มใหญ่ ๆ ซึ่งมีรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมมากเกินไปที่จะแสดงให้เห็นได้อย่างมีประสิทธิภาพใน sociogram

ดู sociometry

sociometry
(สังคมมิติ)

ในความหมายโดยทั่วไปที่สุดคือวิธีการที่ มอริ โน (J.L. Moreno) ใช้ในการวัดและอธิบายความสัมพันธ์ทางสังคม ความหมายเฉพาะ ได้แก่

1. ในสังคมวิทยา จิตวิทยาสังคมเฉพาะด้านที่เน้นถึงการศึกษาโครงสร้างและหน้าที่ของกลุ่มเล็ก ๆ การศึกษาเช่นนี้ในขั้นแรกเน้นถึงการเลือกเพื่อนกลุ่มสมาชิกหนึ่ง ๆ

2. ในจิตวิทยา จิตวิทยาสังคมเฉพาะที่เน้นถึงการศึกษาของบุคคลในแง่ของการเลือกเพื่อนของเขาในสถานะของกลุ่มเล็ก ๆ

ดู isolate, sociogram, sociometric matrix, star

sociosomatic

ตามความหมายของลิงก์ (E. Link) คือวิชาการทางแพทยอย่างกว้าง ๆ ที่รวมทั้งวิชาที่เกี่ยวกับการรักษาร่างกายที่บกพร่องโดยทางการแพทย์ (psychosomatic) และสังคมวิทยาการแพทย์ (social medicine) แต่ตามโฮลท์ (T. Hoult) เป็นคำที่หมายถึงวิชาการเฉพาะทั้งหลายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพ และระเบียบทางสังคมวัฒนธรรม (sociocultural order)

sociotype

ตามบอการ์ตัส (E. Bogardus) หมายถึงการบรรยายโดยสรุปเกี่ยวกับลักษณะประจำตัวของชนิกบุคคล ตรงกันข้ามกับ แบบตายตัว stererotype

ดู social type, stigma

sororal polygyny

ดู polygamy, sororate

sororate

(การแต่งงานกับน้องภรรยา)

ใช้ในความหมายต่างกัน 4 ประการ คือ เป็นเกณฑ์
ที่ว่าชาย

1. อาจมีภรรยาสองคนหรือมากกว่าในเวลาเดียวกัน
ถ้าหญิงนั้นเป็นพี่น้องกัน (บางที่ใช้คำว่า sororal polygyny)
หรือ

2. มีสิทธิอันดับแรกเลยที่จะได้แต่งงานกับน้องสาว
ของภรรยา หรือ

3. อนุญาตให้แต่งงานกับน้องสาวของภรรยาที่ตาย
ไป หรือ

4. มีสิทธิที่ให้ครอบครัวภรรยาจัดหาภรรยาให้ใหม่
ในกรณีที่ภรรยาตายไป

ดู polygamy

soul brother

พวกอัฟโฟร-อเมริกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มชน
ชั้นต่ำและพวกที่รวมกลุ่มผิวดำเพื่ออำนาจ คนดำ (ที่สนับสนุน
จุดหมายและกิจกรรมของขบวนการเพื่อคนผิวดำ) บ่อย
ครั้งเรียกกันสั้น ๆ ว่า brother

sovereignty

(อำนาจอธิปไตย)

อำนาจการเมืองสูงสุดในรัฐ ซึ่งคืออำนาจสูงสุด
ที่จะบริหารรัฐบาล หรือปกครองพื้นที่ หรือกลุ่มบุคคล

specialization

(ความชำนาญพิเศษ)

ปกติ หมายถึงบทบาทตามหน้าที่ที่แตกต่างกันไป
ระหว่างคนงานในระดับสังคมหนึ่ง ๆ ดังนั้นจึงมักใช้ใน
ความหมายเดียวกับคำว่า การแบ่งแรงงาน (division of
labor) บางครั้งให้แตกต่างไปจากความหมายของการแบ่งแรง
งานโดยที่การแบ่งแรงงานนี้ หมายถึงความแตกต่างของงาน
เท่านั้น ขณะที่ความชำนาญพิเศษ จะหมายถึงงานที่บุคคลมี
ความรู้ความชำนาญเฉพาะอย่าง เช่น นักกฎหมาย วิศวกร
และแพทย์ เป็นต้น

split-half measure of (scale) reliability	<p>วิธีการประเมินว่าการวัดผลแต่ละครั้งให้ผลเช่นเดียวกันหรือไม่ในสภาพการณ์เหมือนกัน วิธีการนี้จะแบ่ง scale ออกอย่างละครึ่งเท่า ๆ กัน (ปกติมักจะแบ่งรายการที่เป็นเลขคู่ไว้ครึ่งหนึ่ง และรายการที่เป็นเลขคี่ไว้ครึ่งหนึ่ง ควรสังเกตว่าวิธีการ coefficient alpha มักเป็นลักษณะของการสุ่ม มากกว่าการเปรียบเทียบเป็นอย่างละครึ่ง) และถือว่าแต่ละครั้งนั้นเป็นแต่ละ scale แยกจากกัน วิธีการเช่นนี้ คือ การปรับปรุงจาก multiple form measure of (scale) reliability นั่นเอง</p> <p>ดู corrected split-half reliability, reliability, test-retest measure of (scale) reliability</p>
spurious relationship	<p>ความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวซึ่งดูว่าเป็นเหตุเป็นผลต่อกันนั้น ซึ่งความผันผวนที่มาด้วยกันแท้จริงแล้ว เป็นเพราะตัวแปรดังกล่าวมีลักษณะสัมพันธ์อย่างคล้ายคลึง กับองค์ประกอบอื่นภายนอก ในสถิติบางที่ใช้ความหมายว่า illusory relationship</p> <p>ดู cause</p>
stability coefficient	<p>การวัดค่าว่าได้ผลเช่นเดียวกันระดับใด เมื่อใช้วิธีการวัดนั้นมากกว่าหนึ่งครั้งกับกลุ่มบุคคลเดียวกัน ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ตรงข้ามกับ coefficient of equivalence</p> <p>ดู reliability, test-retest measure of (scale) reliability</p>
stable population (ประชากรเสถียร)	<p>ประชากรในแต่ละกลุ่มอายุที่มีสัดส่วนคงที่ แม้ว่าขนาดของประชากรทั้งหมดจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง แตกต่างจาก stationary population</p>
standard consolidated area	<p>พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นศูนย์กลางหรือนครหลวง ซึ่งได้มาตรฐานสูง รวมกันเข้าด้วยกันในแง่สถิติ เช่น นิวยอร์ก-นิวเจอร์ซีย์ตะวันออกเฉียงเหนือ หรือชิคาโก-อินดีแอนา</p>

นำตะวันตกเฉียงเหนือ (ตามการใช้ของสำนักงานสถิติของสหรัฐอเมริกา มีข้อสังเกตว่าการใช้ดังกล่าวขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของการสำรวจสำมะโนทุก ๆ 10 ปี)

standard deviation
(ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

เกี่ยวเนื่องกับการแจกแจงความถี่ ใช้วัดการกระจายของคะแนนหรือค่า คำนี้นี้ได้จาก

1. หาค่าเฉลี่ย (mean) ของคะแนนหรือค่าซึ่งรวมอยู่ในการแจกแจง
2. จากนั้นดูความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ย (mean) กับคะแนนหรือค่าแต่ละค่า แล้วยกกำลังของความแตกต่างนั้น
3. ดูค่าเฉลี่ยของค่าความแตกต่างที่ยกกำลังสอง และ
4. ถอนรากกำลังสองของค่านี้ (ที่ได้จาก 3) ค่าที่ได้ตาม
5. เรียกว่าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มักใช้สัญลักษณ์ว่า σ หรือ S

ดู mean deviation, moment system

standard error
(ค่าผิดพลาดมาตรฐาน)

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการแจกแจงกลุ่มตัวอย่างทางสถิติ

ดู probable error

standardized rate (และ adjust rate, corrected rate (อัตรามาตรฐาน)

ความหมายทั่วไป คือความถี่ซึ่งเกิดขึ้นโดยตัวแปรหนึ่งตัว หรือมากกว่าคงที่ พิจารณาให้ชัดเจนไป เช่น อัตราตาย จะสัมพันธ์กับตัวแปรหนึ่งหรือมากกว่า เช่น อายุ หรือฐานะทางเศรษฐกิจสังคม เป็นต้น ตรงข้ามกับอัตราคร่าว ๆ (crude rate)

ดู อัตราต่าง ๆ ดังนี้ birth, death, fertility

standard metropolitan area

ดู standard metropolitan statistical area

**standard metropolitan
statistical area**
(เขตนครหลวงตามมาตรฐาน
ทางสถิติ)

มณฑล (county) หรือกลุ่มมณฑลที่เชื่อมติดต่อกัน หรือ เช่น ในแถบนิวอิงแลนด์ของสหรัฐอเมริกา เป็นศูนย์กลางชุมชนที่มีประชากรรวมกัน 50,000 คน หรือมากกว่า เป็นมณฑลที่ติดต่อกัน และสามารถรวมกันได้ทางสังคม หรือเศรษฐกิจ รวมกันเป็นศูนย์กลางชุมชน มักใช้คำย่อว่า SMSA ก่อนหน้านี้ใช้ เขตนครหลวงตามมาตรฐาน (standard metropolitan area) (SMA) แตกต่างจาก เขตเมือง (urbanized area) เพราะว่า urbanized area ใช้เพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่างที่อยู่ในเมืองกับชนบท ขณะที่คำ SMSA ใช้ในการพิจารณาถึงหน่วยหนึ่งของที่อยู่ทั้งหมดในและรอบ ๆ เมือง โดยเฉพาะเมื่อประชากรนั้นรวมกันอยู่และได้สร้างระบบสังคมและเศรษฐกิจที่ร่วมกัน แต่โปรดสังเกตว่าคำจำกัดความนี้อาจแตกต่างกันเล็กน้อย เช่น the International Urban Research Association แนะนำว่านอก จากชุมชนที่รวมประชากร 50,000 คน หรือมากกว่าแล้ว เขตนครหลวงจะต้องมีประชากรทั้งหมด 100,000 คน หรือมากกว่า และอย่างน้อย 65% ของคนงานรอบ ๆ ขอบเมือง จะต้องมียาชีพที่ไม่ใช่เกษตรกร

standard of living
(มาตรฐานการดำรงชีพ)

ระดับของอุดมคติ หรือที่เป็นเกณฑ์ในการบริโภคสินค้าและบริการต่าง ๆ ในสังคม ถึงแม้ว่าบางครั้งมีความหมายกว้าง ๆ เท่ากับระดับของการครองชีพ (level of living) แต่ควรระวัง เพราะการใช้ทางวิชาการ สองคำนี้มีความหมายแตกต่างกัน คือ level of living หมายถึง การบริโภคที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง ซึ่งตรงข้ามกับลักษณะที่เป็นเกณฑ์ในการใช้คำว่า standard of living แตกต่างไปจากคำว่า ค่าครองชีพ (cost of living) ซึ่งหมายถึงการใช้จ่ายเงินที่แท้จริง เพื่อดำรงอยู่ตามระดับการครองชีพหนึ่ง ๆ

standard score (หรือ Z-score) (คะแนนมาตรฐาน)	ค่าเบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ยของการแจกแจง ซึ่งมักจะแสดงให้รูปแผนภูมิในลักษณะของเส้นโค้งปกติ
	ดู score
star (ดาว)	ในสังคมมิติ (sociometry) ซึ่งบุคคลได้รับเลือกจากเพื่อนหรือกลุ่มสมาชิกมากที่สุด เมื่อแสดงอยู่ใน sociogram จะเห็นว่า มีลูกศรที่ได้รับเลือกชี้ไปที่ตัวบุคคลนั้นจำนวนมาก จึงเป็นรูปเหมือนกับว่าเขาเป็นสัญลักษณ์ของดาวที่ส่องแสงกระจายออกไป ตรงข้ามกับ isolate
state, the (รัฐ)	กลุ่มสังคมจัดขึ้นในแง่การเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีการดำเนินงานโดยผ่านรัฐบาลซึ่งมีอำนาจสูงสุด ในเขตนั้นตามอำนาจที่ได้รับ ในบางครั้ง อาจใช้โดยหมายถึง ประเทศใดประเทศหนึ่งก็ได้ จึงมักใช้ในคำ nation-state
	ดู tribe
stated limits	ในการแจกแจงความถี่ เป็นการใช้ในการแบ่งช่วง (ชั้น, กลุ่ม) ซึ่งตรงข้ามกับ true limits ของชั้น ดังนั้น การแจกแจงความถี่ของข้อมูลซึ่งวัดกลุ่มเป็นช่วงห่าง 10 % true limits ของสองลำดับชั้น จะได้แก่ 69.95-79.95 และ 79.95-89.95 แต่ stated limits จะไม่แสดงว่ามีจุดที่ซ้อนกัน (เช่น 70.0-79.9 และ 80.0-89.9) อันเป็นการสะดวก ทำให้การจัดข้อมูลอยู่ในกลุ่มได้อย่างเหมาะสมไม่มีข้อสงสัย
stationary population (ประชากรคงที่)	ประชากรที่ไม่เพิ่ม หรือลดลงในขนาด ตามตารางชีวิต (life table) ประชากรซึ่งมีองค์ประกอบของกลุ่มอาชีพที่ไม่เปลี่ยนแปลง และมีประชากรที่เพิ่มไปทุกอายุได้เพียงพอและสมดุลกับจำนวนที่คัดออกไป เพราะการตายในทุกอายุแตกต่างจากคำว่า stable population
statistic (สถิติ)	ในทางสถิติมักใช้โดยหมายถึงลักษณะของกลุ่ม ตัวอย่าง ตรงข้ามกับมิติ (parameter) ซึ่งหมายถึงลักษณะของประชากร

statistical aggregate
(มวลรวมทางสถิติ)

ความหมายโดยทั่วไปที่สุด หมายถึง การรวมหน่วย
ต่าง ๆ

1. ในทางสังคมศาสตร์ บางที่ใช้ในความหมาย
เดียวกับคำว่ามวลรวม (aggregate) ถึงแม้ว่าจะแตกต่างกัน
ไปคือ มวลรวมนี้เป็นคำกว้างกว่า ซึ่งใช้รวมได้ถึงลักษณะ
ของสิ่งไม่มีชีวิต เช่น หมายถึงการจัดผังของเมือง หรือการ
จัดแยกเสื้อผ้าในแผนกเสื้อผ้า

2. ในสถิติมักใช้ในความหมายเดียวกับ ประชากร
แต่ก็ไม่จำเป็นว่าจะต้องหมายถึงสิ่งมีชีวิตเสมอไป

statistical inference และ
statistical induction
(การลงความเห็นทางสถิติ)

เป็นการอ้างสรุปเป็นนัยอย่างหนึ่ง (generalization)
ข้อความที่มีโอกาสน่าจะเป็นไปได้เกี่ยวกับเหตุการณ์ใดเหตุ-
การณ์หนึ่งข้อความที่น่าจะเป็นไปได้ซึ่งได้มาจากข่าวสารราย
ละเอียดบางส่วนแต่จะถูกคัดทิ้ง เมื่อสภาพเงื่อนไขเป็นดังนี้
คือ

1. กลุ่มตัวอย่างที่น่าจะเป็นไปได้ และข้อมูล และวิธี
การวัดที่เหมาะสมถูกนำมาใช้

2. การลงความเห็นจะกระทำได้ เมื่อใช้
ประชากรกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น

3. ควบคุมและระบุไว้ชัดเจนกับความเป็นไปได้ที่
จะไม่ยอมรับสมมติฐานที่แท้จริง และ

4. ความสำคัญทางสถิติ "statistical significance"
ต้องไม่ปนกับความสำคัญของเนื้อหาสาระ

ดู deductive method, inductive method, sampling

statistical table
(ตารางสถิติ)

ในวิทยาศาสตร์และสถิติ ข้อมูลเชิงปริมาณที่จัดไว้
เป็นคอลัมน์และแถวอย่างเป็นระบบเพื่อให้สะดวก สำหรับการอ้างอิง
คอลัมน์และแถวจะระบุหัวเรื่องไว้อย่างเหมาะสม
และบางครั้งยังแยกออกเป็นบรรทัดมีการเสนอในรูปแบบ
ตาราง

ดู tabulation

statistics
(สถิติศาสตร์)

ข้อมูลตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับประชากร หรือสิ่งต่าง ๆ
ทั่วไป หรือวิธีการ เทคนิค และทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งใช้
วิเคราะห์และอธิบายตีความหมายข้อมูล

status (และ social status)
(สถานภาพ)

สถานภาพทางสังคม ในพฤติกรรมศาสตร์ คำจำกัด
ความที่ใช้แตกต่างกันไปตามข้อสรุปจากความสัมพันธ์ของ
สถานภาพ (status) ที่มีต่อบทบาท (role)

1. ผู้ที่ไม่นิยมแยกแยะระหว่างสถานภาพและบทบาท
จะใช้สองคำ แทนกันได้ เมื่อต้องการหมายถึง

1.1 ลักษณะของบุคคลซึ่งเป็นที่คาดหวังว่าจะ
ประพฤติในแบบหนึ่ง เนื่องจากว่ามีความสัมพันธ์เฉพาะ
อย่างที่จะต้องให้แก่บุคคลอื่น หรือ

1.2 พฤติกรรมที่คาดหวังว่าบุคคลนั้น ๆ จะต้อง
แสดงออกมา

2. ผู้ที่ประสงค์จะให้แยกแยะระหว่างสถานภาพ และ
บทบาทโดยกำหนดว่าสถานภาพ คือ ตำแหน่งของบุคคลนั้น
ในกลุ่ม การให้คำจำกัดความเนื่องมาจากว่าแต่ละสถานภาพมี
ลักษณะที่เปลี่ยนแปลง แต่ถ้าเป็นพฤติกรรมที่กำหนดจะใช้
คำว่าบทบาท เมื่อแยกคำทั้งสองนี้แล้วสถานภาพจึงแบ่งเป็น

2.1 สถานภาพสัมฤทธิ์ (achieved) และ
สถานภาพติดตัว (ascribed) คำแรกหมายถึง สถานภาพชนิด
ที่บุคคลสามารถเลื่อนไปได้เมื่อประสบความสำเร็จในขณะที่
สถานภาพแบบ ascribed เป็นลักษณะที่กำหนดติดตัวมา
กับบุคคล เช่น เพศ วงศ์ตระกูล วรรณะ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อ
ความหวังและความสำเร็จของบุคคล

2.2 nominal และ ordered nominal คือการ
ตั้งชื่อของการจัดระเบียบ ที่ไม่ได้จัดลำดับชั้นอย่างเป็นทางการ

การ เช่น พ่อค้า ส่วน ordered หมายถึง ประเภทการแบ่งเป็นชั้น ๆ ค่อนข้างกัน เช่นตามลำดับชั้นยศทางทหาร

2.3 subjective และ objective คำแรกหมายถึง ความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับตำแหน่งของเขาตามลำดับฐานะ คำหลังหมายถึงการกำหนดตำแหน่งให้เขาโดยบุคคลอื่น

2.4 "a" status vs general status หรือ "the" status คำแรกหมายถึง ตำแหน่งที่เป็นลำดับฐานะ ส่วนคำหลังหมายถึงตำแหน่งที่เกี่ยวกันในสังคมนวม

2.5 status group และ status aggregate ทั้งสองคำหมายถึงการรวมกลุ่มบุคคลที่ได้รับเกียรติชนิดเดียวกันและเท่ากันในชุมชน ทว่าคำแรกเป็นลักษณะก็ดกัน และประกอบด้วยบุคคลที่มักสังสรรกัน และคงไว้ซึ่งวิธีการดำรงชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ส่วนคำหลังไม่ก็ดกัน และประกอบด้วยบุคคลซึ่งถ้าจะพบปะกันก็เพียงครั้งคราวเท่านั้น

2.6 station หรือ status - set ฐานะของบุคคลที่รวมกันเข้าเป็นกลุ่ม

2.7 status consistency, congruency crystallization ระดับของความแตกต่างทางฐานะของบุคคลตามแนวตั้งสอดคล้องกับอีกฝ่ายหนึ่ง

2.8 status integration ความหมายแรกคือ ระดับหรือความรู้ด้านสถานภาพของกลุ่มหนึ่งซึ่งจะช่วยให้ทำนายอีกสถานภาพหนึ่งที่ไม่รู้ได้อย่างถูกต้อง ความหมายที่สองคือสมมติฐานที่ว่าความขัดแย้งในบทบาทมีน้อยมาก เมื่อสถานภาพต่าง ๆ นั้นสามารถรวมกันได้

๑ esteem, equality, nominal, scale, office, ordinal scale, position, rank, situs, status inconsistency, status stratification

status consistency
(ความสอดคล้องของสถานภาพ) คือระดับความแตกต่างทางสถานภาพของบุคคลใน แนวตั้ง (เช่น อาชีพ การศึกษา ศาสนา เชื้อชาติ ฯลฯ) ซึ่ง สอดคล้องซึ่งกันและกัน ถ้ามีการขาดความสอดคล้องกันใน สังคมดังกล่าวนี้เรียกว่า status inconsistency บางครั้งเรียก ว่า status crystallization หรือ status congruency มีความ สัมพันธ์กันแต่ไม่ใช่สิ่งเดียวกับ status integration

status group
(กลุ่มสถานภาพ) ในผลงานของแมกซ์ เวเบอร์ เมื่อมุ่งในเรื่องการจัด ลำดับช่วงชั้นทางสังคม การแบ่งกลุ่มชนิดหนึ่ง เรียกกันว่า ชั้นทางสังคม (class) ที่รวมตัวเป็นกลุ่มหนึ่งของตนโดย เฉพาะ โดยที่สมาชิกทั้งหลายพยายามคงไว้ซึ่งวิถีการดำรง ชีวิตในรูปแบบของตนเอง คำที่เวเบอร์ ใช้นี้หมายถึง ลักษณะของการรวมเป็นชั้น มีความหมายมากกว่าความ หมายถึงของชนชั้น ตามทัศนะของเวเบอร์ หมายถึงกลุ่มที่รวม บุคคลทั่วไปอย่างกว้างขวาง และแม้ว่าจะมีความแตกต่างทาง สถานภาพมากมายก็ตาม แต่ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกัน (life chances) ที่จะแสวงหาเงินตราและทรัพย์สินสมบัติ

ดู status, status stratification

status integration
(การรวมหน่วยสถานภาพ) ตามความเห็นของกิบส์ และมาร์ติน ให้ทั้งความคิด ในแง่เอมพิริคัล และทฤษฎี คือ

1. ถ้าเป็นแนวความคิดแบบเอมพิริคัล หมายถึง ความคิดที่ว่ากลุ่มประชากรหนึ่ง ถ้าเพียงแต่รู้สถานภาพของ สมาชิกของประชากรกลุ่มนั้นบางคน อาจจะทำให้สามารถ ทำนายลักษณะของสถานภาพที่ไม่รู้ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งใน กรณีเช่นนี้เรียกได้ว่าการรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวของ สถานภาพอย่างสูง ถ้าการรวมดังกล่าวต่ำ การทำนายก็ไม่ อาจจะกระทำ

2. ตามแนวคิดเชิงทฤษฎี หมายถึงสมมติฐานที่ว่ามีความเกี่ยวข้องในทางลบระหว่างความขัดแย้งทางบทบาทและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสถานภาพ กิ๊บส์และมาร์ติน ได้ตั้งข้อสมมติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน โดยใช้เป็นพื้นฐานสำหรับทฤษฎีการฆ่าตัวตาย

status - role

(สถานภาพ-บทบาท)

ในทฤษฎีของการกระทำ (action theory) คือ ส่วนที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคคลในระบบสังคม ซึ่งระบบสังคมนี้ประกอบด้วยข่ายของความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำซึ่งมีสถานภาพและบทบาทที่สอดคล้องแนวความคิดทั้งสองของสถานภาพและบทบาทซึ่งพิจารณาว่าเป็นหน่วยหนึ่งนั้น โดยทั่วไปจะไม่พิจารณาแยกจากกันแม้ว่าการวิเคราะห์ ที่ว่าเป็นหน่วยหนึ่งนั้นจะเป็นทั้งของระบบการกระทำของบุคคลและของกลุ่ม

status stratification

(การจัดช่วงชั้นสถานภาพ)

ในงานของ แมกซ์ เวเบอร์ การแบ่งสังคมออกเป็นชุมชนที่มีลักษณะเฉพาะตน (ใช้คำว่า status group) แต่ละชุมชนจะมีวิถีชีวิตของตนเอง

ดู life chances, status group

steady state

(สภาพคงที่)

ในทฤษฎีระบบสมัยใหม่เป็นสภาพการณ์ที่คงที่ในระบบความคงที่นี้พิจารณาทั้งในแง่การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้าง และการรักษาไว้ซึ่งโครงสร้าง

ดู equilibrium

stem family

เป็นครอบครัวซึ่งในแต่ละชั่วอายุคน บ้านของบรรพบุรุษจะอยู่ใกล้กับบ้านของบุตรซึ่งได้แต่งงานแล้ว โดยถือเสมือนเป็นหัวหน้าครอบครัวขณะที่บุตรอื่น ๆ ที่แต่งงานแล้วได้รับมรดกจะแยกเป็นอิสระ ลักษณะอุดมคติของครอบครัวประเภทนี้ จะประกอบด้วยสมาชิกซึ่งเป็นที่ต้องการในบ้านแต่พร้อมที่จะให้อิสระถ้าเขาต้องการ

step function

ในทฤษฎีระบบสมัยใหม่ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ว่าผลของตัวแปรหนึ่งที่มีต่อตัวแปรอื่น ไม่เป็นที่รู้จักกันแน่ จนกระทั่งค่าของมันถูกเปลี่ยนแปลงไปอย่างเพียงพอ

stereotype

(แบบตายตัว)

ดู buffer mechanism

คำแนะของ ลิปมาน ซึ่งกล่าวถึงภาพในจิตใจ ซึ่งเป็นการคิดล่วงหน้า (ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์) ของคน จัดเป็นมาตรฐานเป็นความคิด เกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติที่สำคัญ ๆ ของผู้ที่รวมกันเข้าเป็นกลุ่มประเภทเดียวกัน เช่น ลักษณะประจำชาติ ลักษณะของผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ ความเชื่อนี้อาจแสดงด้วยความรู้สึกไปในทางลบ เช่น คำพูดล้อเลียนดูถูก แต่โปรดสังเกตว่า แบบตายตัวนี้ ไม่จำเป็นจะต้องเป็นไปในทางลบเสมอ เช่น กลุ่มแพทย์มีลักษณะบางอย่างแตกต่างจากการรังเกียจเดียดฉันท์ (prejudice) เพราะจะรวมลักษณะของการกระทำที่แฝงอคติเสมอ ตรงข้ามกับลักษณะในแง่ความเชื่อทั่ว ๆ ไปเท่านั้นของแบบตายตัวตรงข้ามกับ sociotype

ดู social type, stigma

stigma

(ข้อบกพร่อง,

ลักษณะอัปลักษณ์)

ข้อตำหนิ หรือข้อบกพร่อง ซึ่งทำให้เกิดผลเสียหาย แต่บุคคลในแง่ของการยอมรับทางสังคม เช่น ความพิการตาบอดหรือพิการตั้งแต่เกิด เช่น เป็นง่อย พุดคิดอ้าง มีประวัติความเจ็บป่วยทางโรคจิตหรือมีคคีความผิดทางอาชญากรรม มีความผิดปกติทางเพศอย่างชัดความหมาย คล้ายคลึงกับ ลักษณะแบบตายตัว ยกเว้นแต่ว่า แบบตายตัวมิได้จำเป็นว่าต้องมีลักษณะไปในทางลบ (เช่น แบบตายตัวของพวกอาจารย์) ในขณะที่ stigma มีลักษณะในทางลบเสมอ

คู่ passing, social type, sociotype

stimulus
(แรงกระตุ้น)

ในความหมายทั่วไปที่สุด ได้แก่สิ่งใดก็ตามที่ กระตุ้นการตอบสนอง หรือสิ่งใดก็ตามที่สามารถกระตุ้นการตอบสนองได้

1. ในทางจิตวิทยาสังคมที่เน้นหนักทางสังคมวิทยา มักจะหมายถึง สภาพการณ์แวดล้อมด้านหนึ่งที่ บุคคลจะ เลือกลงมือตอบ

2. ในทางจิตวิทยาพฤติกรรมสมัยใหม่ หมายถึง

2.1 ปรากฏการณ์หนึ่งซึ่งการเกิดของมันมีความ

สัมพันธ์อย่างสูงกับการตอบสนองที่ปรากฏขึ้น หรือ

2.2 มีเหตุการณ์บางอย่างในร่างกาย ซึ่งถูก

สันนิษฐานว่าเป็นสาเหตุของการแสดงพฤติกรรมเฉพาะ

stochastic

ในความหมายทั่วไป หมายถึงสิ่งใดก็ตามที่สุ่มเอา ในวิทยาศาสตร์ และสถิติ หมายถึงสภาพการณ์ใดก็ตามที่ สภาพการณ์เฉพาะไม่มีความสัมพันธ์ อย่างแน่นอนกับผลที่ เกิดขึ้น ผลที่เกิดขึ้นมักจะเป็นเพราะจากระดับของการสุ่ม ซึ่งคั้งนั้น จากการทำนายใด ๆ ก็ตามที่ดีที่สุดจะทำได้ขึ้นอยู่กับ พื้นฐานแห่งความเป็นไปได้เท่านั้น ตรงกันข้ามกับ การ กำหนด (deterministic)

คู่ determinism

straight-line relationship
(ความสัมพันธ์เส้นตรง)

รูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่าง scale สอง ช่อง เช่น เมื่อ X เปลี่ยน ค่าของ Y จะเปลี่ยนตามด้วย อัน จะแสดงให้เห็นในสมการถดถอย ซึ่งจะมีลักษณะเป็นเส้น ตรงที่สมบูรณ์ ตัวอย่าง เช่น ถ้าแปร่งฟันโดยสม่ำเสมอ แต่ละปี จะเพิ่มอายุให้แก่ฟัน 1 ปี ความสัมพันธ์ระหว่าง การแปร่งฟันกับอายุฟันนี้จะเป็นเส้นตรง

strain toward consistency	ตามทัศนะของ ชัมเนอร์ หมายถึงแนวโน้มของสถาบันในสังคมที่จะปรับให้เข้ากับอีกสถาบันหนึ่ง คล้ายคลึงกับหลักของความเข้ากันได้ของสังคมวัฒนธรรม
stranger, the (คนแปลกหน้า)	ดู sociologicistic theorem ความหมายแรกซึ่งเริ่มโดย จอร์จ ซิมเมิล หมายถึงบุคคลมีลักษณะพิเศษ แบบ "half in and half out" ในความสัมพันธ์กับกลุ่มสังคม เช่น กลุ่มผู้ค้าแร่ที่ผูกพันอยู่กับลูกค้ายา
strata	ดู stratum
stratification (การจัดช่วงชั้น)	ความหมายทั่วไป หมายถึงวิธีการใดที่นำเอาหน่วยต่าง ๆ มาจัดระเบียบ
stratified random sampling (การสุ่มตัวอย่างแล้วจัดช่วงชั้น)	ดู age-grade, social stratification รูปแบบการสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นไปได้ ชนิดของวิธีการสุ่มตัวอย่างซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ตามลำดับ คือ 1. แบ่งประชากรทั้งหมดออกเป็นจำนวนที่เหมาะสมของแต่ละระดับ 2. เลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ๆ ตามขนาด (จำนวน) ของแต่ละระดับ 3. รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่เลือกไว้ตามแต่ละระดับเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในที่สุด
stratum (strate พหูพจน์) (ช่วงชั้น)	ดู proportional stratified sampling ในความหมายทั่วไปที่สุด คือการรวมหน่วยต่าง ๆ ซึ่งแบ่ง 1. ความหมายเฉพาะเกี่ยวข้องกับการแบ่งชนชั้นทางสังคม 1.1 กลุ่มของบุคคลซึ่งมีลักษณะของอำนาจอภิสิทธิ์ และเกียรติยศคล้ายกัน

1.2 มีลักษณะบางอย่างเฉพาะเจาะจงในปริมาณ
ที่ใกล้เคียงกัน (เช่น รายได้ เป็นต้น)

2. ในทางโบราณคดี เป็นลักษณะของแต่ละชั้นใน
พื้นดิน

strike
(การสไตรค์)

การหยุดอย่างเต็มใจของแรงงาน โดยการตกลงร่วม
กันระหว่างคนงานด้วยกันหรือของสหภาพ มีจุดหมายที่จะ
บังคับให้นายจ้างปรับปรุงค่าจ้าง หรือสภาพการทำงาน กลับ
กันกับพวกคนงาน คือการปิดโรงงานของพวกนายจ้าง ผู้
จัดการ การสไตรค์บางครั้ง แสดงออกโดยวิธีการต่าง ๆ
รวมทั้งการนั่งชุมนุม นอกชุมนุม หยุดงานโดยไม่ได้รับ
อนุญาตจากสมาคม หรือการหยุดงานของกรรมกรพวกใด
พวกหนึ่ง เพื่อเป็นการประท้วงในการช่วยเหลือกรรมกรกลุ่ม
อื่นก็ได้

ดู boycott

structural-functional
analysis

ดู functional analysis

subculture
(อนุวัฒนธรรม)

ใช้ใน 3 ความหมายใหญ่ ๆ ในวิชาพฤกษกรรม-
ศาสตร์ ตามที่กำหนดโดย ชิงเกอร์ คือ

1. ในเอกสารด้านโบราณคดี หมายถึงลักษณะ
สากลบางอย่างซึ่งเป็นส่วนของสังคม หรือสร้างพื้นฐานแห่ง
หนึ่งของวัฒนธรรม

2. กลุ่มย่อยหนึ่ง เล็กกว่าสังคมรวมทั้งหมด เช่น
กลุ่มชาวแคนาดาเชื้อสายฝรั่งเศส ใน New England หรือแม้
แต่กลุ่มที่มีลักษณะชั่วคราว เช่น กลุ่มเพื่อน เป็นสภาพ
การณ์ที่แลสเวลล์ เรียกว่าวัฒนธรรมจุลภาค (microculture)
กลุ่มอนุวัฒนธรรมนี้จะมีลักษณะวัฒนธรรมของตนเอง แต่
ไม่ขัดแย้งกับวัฒนธรรมรวมของสังคม

3. กลุ่มย่อยที่สมาชิกรู้สึกว่าจะมารวมกันเพื่อสร้าง
ค่านิยมบางอย่างของกลุ่มตน ซึ่งมักจะตรงข้ามกับสิ่งที่สังคม
รวมมืออยู่ เช่น ค่านิยมของแก๊งเยาวชนชั้นต่ำ ทำให้เกิดการ
ใช้คำหนึ่งขึ้นมาคือวัฒนธรรมต่อต้าน (contraculture)

sub-employment rate

ร้อยละของจำนวนซึ่งกำลังทำงาน หรือสามารถทำ
งานแต่เป็นผู้ที่

1. มีงานทำบางเวลาแต่ต้องการงานทำแบบเต็มเวลา
2. ไม่มีงานทำแต่กำลังหางานทำ
3. ทำงานแบบไม่ได้รับค่าจ้าง
4. ควรจะเป็นผู้ทำงาน แต่ไม่ทำ และไม่หางานทำ
(ซึ่งไม่สามารถจะนับได้ว่าเป็นผู้มีงานทำ หรือว่างงาน)

5. และในบริเวณแหล่งเสื่อมโทรม เป็นบุคคลที่ไม่
สามารถพบเห็น เพราะตกสำรวจ (ครึ่งหนึ่งของจำนวน
บุคคลเหล่านี้ จะถูกนับว่าเป็น sub-employed ตัวเลขที่ได้มา
นี้ ได้จากข้อเท็จจริงที่ว่าหนึ่งในหกของชายซึ่งปรากฏใน
สำรวจโดยดูจากสัดส่วนเพศ มักจะเป็นผู้ที่ไม่ถูกค้นพบ และ
อย่างน้อย 50 % ของผู้ที่ตกสำรวจไปนี้ มิได้เป็นผู้ทำงาน
เต็มเวลา

ดู unemployment

subordinate

(ผู้ด้อยฐานะ)

ในการจัดลำดับชั้น หมายถึงลำดับชั้นที่ต่ำกว่า เมื่อ
เปรียบเทียบกัน ในสังคมวิทยาหมายถึง บุคคลหรือกลุ่ม
บุคคลซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจ หรือความควบคุมของผู้อื่นใน
สภาพการณ์หนึ่ง อาจจะถูกกล่าวได้ว่าเป็นผู้มีตำแหน่งที่ด้อย
กว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มควบคุม ตรงข้ามกับผู้มีฐานะเหนือ
(superordinate)

suburb

(ชานเมือง)

เมืองขนาดเล็กที่อยู่รอบๆ เมืองใหญ่ เป็นอิสระ
ทางการเมือง ปกติมักอยู่ชานเมืองใหญ่ และจะอาศัยบริการ
ต่างๆ จากเมืองใหญ่นั้นๆ และเป็นสถานที่ทำงาน (แต่ควร

สังเกตว่าที่อยู่ส่วนใหญ่ของมหานคร (metropolitan) มักมีที่
อยู่ในชานเมือง) ถ้าเกือบไม่มีกิจกรรมทางการค้าเลย บาง
ครั้งเรียกว่า dormitory town หรือ bedroom community

succession

(การเข้าแทนที่, การสืบทอด)

1. ในวิชาการว่าด้วยมนุษยนิเวศน์วิทยา หมายถึง
สภาพการณ์หลังจากการบุกรุกเข้าไปแทนที่ โดยได้เปลี่ยน
แปลงบริเวณพื้นที่นั้นให้ใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น การเข้าแทน
ที่พื้นที่ไร่นาดด้วยโรงงานอุตสาหกรรม

2. ในทางมานุษยวิทยา หมายถึงกฎที่ใช้ในการสืบทอด
ต่ออภิสิทธิ์การงานหรืออำนาจหน้าที่

3. ในวิชาทางรัฐศาสตร์ หมายถึง วิธีการในการ
เปลี่ยนแปลงอำนาจสูงสุดจากหน่วยสังคมหน่วยหนึ่งไปยัง
อีกหน่วยหนึ่ง

suffrage

(ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง)

การให้สิทธิในการลงคะแนนเสียงทางการเมือง หรือ
การปฏิบัติเพื่อให้สิทธิเช่นนั้น เช่น ในการเลือกตั้ง

suggestion

(การเสนอแนะ, การแนะ)

ทางจิตวิทยาหมายถึง วิธีการที่มีลักษณะกระตุ้นให้มีการ
ตอบสนองโดยทันทีไม่ต้องคิด เช่น การเลียนแบบ
(imitation) สำหรับความหมายทั่วไป คือการเสนอแนะความ
คิด

suicide

(อัตตวินิบาตกรรม)

คือ อัตตวินิบาตกรรม ซึ่งจะเกิดขึ้นโดยเป็นผลทาง
ตรงหรือผลทางอ้อม จากการกระทำของผู้รับเคราะห์เอง เอ
มิลี เดอร์ไกม์ ได้แบ่งสาเหตุการฆ่าตัวตายเป็น 3 ประเภท
คือ

1. อีโกอิสติก (Egoistic suicide) กระทำด้วย
เหตุผลส่วนตัวแท้ ๆ

2. อัลทรูอิสติก (Altruistic suicide) เกิดขึ้นจาก
การมีอุดมการณ์ มีการเสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม
และเชื่อว่าการตายของเขาจะให้ผลประโยชน์แก่ผู้อื่น

3. อโนมิก (Anomie suicide) เกิดขึ้นเมื่อรู้สึกโดด
เดี่ยว เช่น ในสังคมที่มีความบกพร่อง ขาดบรรทัดฐาน เป็น
ต้น

summated scale
(การวัดผลรวม)

ในการวิจัยทางด้านทัศนคติ คือ scale ที่ประกอบ
ด้วยรายการเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา และเป็นรายการที่บ่งว่า
ชอบ หรือไม่ชอบต่อเรื่องนั้น รายการแต่ละรายการนั้นได้
กำหนดคะแนนในทางบวกหรือทางลบ คะแนนทั้งหมดของ
ผู้ตอบได้จากการรวมคะแนนของเขาตามรายการ ตรงข้ามกับ
scale ซึ่งในแต่ละรายการ (ของแต่ละคนนั้น) จะแบ่งช่วง
ระหว่างการชอบมากที่สุดไปยังชอบน้อยที่สุดอย่างเท่าเทียม
กัน

ดู method of internal consistency

supergo
(ซูเปอร์อีโก้, มโนธรรม)

ในทฤษฎีทางจิตวิเคราะห์ และจิตวิทยาสังคม คือ
บุคลิกภาพด้านหนึ่งใน 3 ด้าน (อีก 3 ด้านได้แก่ ego และ
id) ซูเปอร์อีโก้ นี้หมายถึงการยอมรับของบุคคลในเรื่องค่านิยม
ทางสังคมโดยจัดให้เป็นมาตรฐานซึ่งแต่ละบุคคลจะเป็น
ผู้ควบคุม และตัดสินความประพฤติของตน มีความหมาย
ใกล้เคียงกับความหมายทั่ว ๆ ไป ของคำว่ามโนธรรม
(conscience)

ดู Freudian

superordinate
(ผู้มีฐานะเหนือกว่า)

ในการแบ่งลำดับชั้น หมายถึง ลำดับชั้นที่สูงกว่า
เทียบกับชั้นอื่น ในสังคมวิทยา หมายถึงบุคคลที่มีอำนาจ
ควบคุมผู้อื่น อาจกล่าวได้ว่ามีตำแหน่งสูงกว่าที่ควบคุมผู้
อื่น ตรงข้ามกับ ผู้คือยฐานะ (subordinate)

superorganic

คำนี้ใช้แต่ต้นโดย เฮร์เบิร์ต สเปนเซอร์ หมายถึง
วิธีการและผลของความสัมพันธ์ทางสังคม ปัจจุบันไม่ค่อย
จะเห็นบ่อยนักแม้ว่าบางครั้งจะปรากฏในความหมายเดียวกับ
culture

survey research (วิจัยสำรวจ)	ในวิชาพฤกษศาสตร์ คือการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ในชีวิตมนุษย์ ข้อมูลที่ได้มักจะใช้เครื่องมือ เช่น การสัมภาษณ์ หรือแบบสอบถาม บางครั้งใช้คำว่า social survey
suttee (สดี, ลัทธิเข้ากองไฟ)	ดู pretest, questionnaire, schedule ปรากฏการณ์ที่ผู้หญิงฮินดูเผาตนเองในกองไฟพร้อมศพสามี
symbiosis (การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน)	ในความหมายทั่วไปที่สุด มีความหมายมาจากชีววิทยาหมายถึงสภาวะการณ์ ซึ่งสิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่ด้วยกันเพื่อผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ในสังคมวิทยาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชามนุษย์นิเวศวิทยา หมายถึงการพึ่งพาซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการแบ่งแรงงาน ในความหมายหลังนี้จะปรากฏว่า มีความหมายคล้ายกับคำว่า commensalism ถึงแม้ว่าผู้เขียนบางคนพยายามจะแยกความหมายของสองคำนี้ โดยกล่าวว่าคำ commensalism ควรจะใช้โดยหมายถึงประเภทของความสัมพันธ์ทางสังคมที่มีอยู่ระหว่างผู้ที่มีความคล้ายคลึงกันทางเศรษฐกิจ ซึ่งถ้าใช้ symbiosis จะหมายถึง ระหว่างผู้ที่มีความแตกต่างกันพึ่งพาอาศัยกัน
symbol (สัญลักษณ์)	เป็นเครื่องหมายใช้เพื่อแสดงความหมายนั้น ขึ้นอยู่กับความเห็นห้องของชุมชน ตัวอย่างเช่น ธง นั้ล เหนือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แยกต่างจาก signal
symbolic interactionism (การสังสรรค์ด้วยใช้สัญลักษณ์)	ดู gesture, language, symbolic, interactionism ในจิตวิทยาสังคมเน้นหนักทางสังคมวิทยาเป็นทฤษฎีที่ว่าพฤติกรรมของมนุษย์ที่เด่นที่สุด เป็นผลผลิตจากความจริงที่ว่ามนุษย์เท่านั้นเป็นสัตว์ที่สามารถแสดงสัญลักษณ์ กล่าวคือ มนุษย์ได้พัฒนาเครื่องหมายต่าง ๆ จนกลายมาเป็น

ภาษา และซึ่งต่อมาได้กลายเป็นเครื่องมือสำหรับการถ่ายทอดวัฒนธรรม และใช้เครื่องมือนำไปสู่ความสัมพันธ์ทางสังคม (ในความหมายทำนองนี้ เมื่อต้องอาศัยความคิดหรือการสนทนาจะใช้คำว่า symbolic interaction) โปรดสังเกตว่าในงานของ จอร์จ เฮร์เบิร์ต มิด คำว่า social behaviorism จะถูกใช้ในความหมายซึ่งปัจจุบันเรียกว่า symbolic interactionism

ดู language, response sign, significant symbol, symbol, whorfian hypothesis

syncretism
(สังสรณ์นิยม)

การรวมกันจากการจัดระเบียบ หรือจากหลักการที่ขัดแย้งกัน หรือวิธีการที่นำเอารวมกัน บางครั้งใช้ในความหมายเดียวกับ คำว่า การผสมกลมกลืน (assimilation) และการผสมเข้ากับ (amalgamation) แต่การผสมเข้ากัน เป็นการรวมทางด้านชีวะ เช่น การสมรสต่างเชื้อชาติ ในขณะที่การผสมกลมกลืน เป็นการรวมทางวัฒนธรรมและบุคลิกภาพ

synergy
(การร่วมงานกัน)

ในความหมายทั่วไปที่สุด ซึ่งมาจากความหมายทางสรีระวิทยา คือการกระทำที่ร่วมกันจากสิ่งต่าง ๆ แต่ละสิ่งทีละส่วนของ เลสเตอร์ เอฟ.วอร์ด หมายถึงการกระทำที่ร่วมมือกันอย่างมิได้ตั้งใจ (องค์การและผลทางวัฒนธรรมอาจจะ มีผลเนื่องจากการกระทำที่ร่วมมือกันนี้) โดยผู้คนที่หลายร่วมมือกันในขณะที่พวกเขาก็ยังดำเนินการตามความสนใจของเขาแต่ละบุคคล แตกต่างจาก "true" cooperation ซึ่งสมาชิกมีความตั้งใจที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเต็มที่ ในบางแง่ตรงข้ามกับ dysergy

system
(ระบบ)

กลุ่มของส่วนต่าง ๆ ซึ่งประสานสัมพันธ์กัน เมื่อเมื่อดำเนินงานจะดูเหมือนเป็นหน่วยหนึ่งหน่วยเดียว เช่น

ระบบสังคมซึ่งประกอบด้วยบุคคล กลุ่มบุคคล โครงสร้างสังคม รูปแบบวัฒนธรรมต่าง ๆ

ดู organization

systematic sampling และ

list sampling

วิธีการสุ่มตัวอย่างชนิดหนึ่ง โดยเลือกทุก ๆ อันดับจำนวนจากรายการหรือรายชื่อ แล้วแบ่งออกเป็นช่วงห่างเท่า ๆ กัน บางครั้งเรียกว่า line-sample จัดเป็น nonprobability sampling ชนิดหนึ่งถ้าเป็นการเลือกแบบชี้ขาด ในขณะที่ probability sampling เป็นการเลือกแบบสุ่มแตกต่างจาก random sampling การเลือกแบบหาตัวอย่าง

systematic linkage

ตามลูมมิส (Loomis) หมายถึงวิธีการที่บุคคลจากระบบสังคมที่แยกกันได้มาทำงานร่วมกันเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง ระบบที่แยกกันนี้จะดูเสมือนหน่วยเดียวกัน ตัวอย่างเช่น ในการแต่งงาน ระบบของญาติสองฝ่ายมาร่วมกัน และการมาร่วมกันนี้ก็กลายมาเป็นสถาบันในบทบาทของสามี ภรรยาที่ถูกคาดหวังไว้

system of social action

ในทฤษฎีการกระทำทางสังคม คือระบบย่อยสาม (ระเบียบของการกระทำทางสังคม) ระบบด้วยกัน กล่าวคือ

1. ระบบของบุคลิกภาพของผู้แสดงสองคน หรือมากกว่า
2. ระบบสังคม
3. ระบบวัฒนธรรม ซึ่งทั้งสามสิ่งดังกล่าวข้างต้นมารวมกันเป็น
4. พฤติกรรมของผู้กระทำ

systems theory

(ทฤษฎีว่าด้วยระบบ)

ความคิดที่เน้นถึงการพัฒนาหลักการหรือรูปแบบขององค์กรอันจะช่วยให้เป็นฐานสำหรับการเข้าใจระบบต่าง ๆ ทั้งหมด ตั้งแต่กลไกง่ายที่สุด ไปยังการสร้างสังคม วัฒนธรรมที่ซับซ้อนที่สุด เช่นการเปลี่ยนแปลงทางสัญลักษณ์ รูปแบบของสังคมวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป